VIJAYABHERI

MALAPPURAM DISTRICT PANCHAYATH EDUCATIONAL PROJECT 2021-22

STEP-UP

ECONOMICS

(Supporting Material for Higher Secondary/VHSE Classes)

ആമുഖം

വിദ്യാഭ്യാസപരമായി ഏറ്റവും പുറകിൽ നിന്നിരുന്ന മലപ്പുറം ജില്ല കഴിഞ്ഞ കുറച്ചു വർഷങ്ങൾ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ നേട്ടങ്ങൾ അഭൂതപൂർവമാണ്. എസ്.എസ്.എൽ.സി. പ്ലസ്ടു, വി.എച്ച്.എസ്.ഇ ഫലത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മാത്രമല്ല എ പ്ലസ്സ് ലഭിച്ച വിദ്യാർത്ഥികളുടെ എണ്ണത്തിലും വിവിധ മത്സരപരീക്ഷകളിലും നമ്മൾ ഏറെ മുന്നേറി. പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മറ്റു ജില്ലകൾക്ക് നമ്മൾ മാതൃകയാണ്. മലപ്പുറം ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കി കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിജയഭേരി വിദ്യാഭ്യാസ പദ്ധതി, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഇടപെടലുകൾ, ജനപ്രതിനിധികൾ, എസ്.എസ്.കെ, ഡയറ്റ്, വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാർ ഒപ്പം എല്ലാ നല്ല പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും കൂടെ നിൽക്കുന്ന അധ്യാപകർ എന്നിവരാണ് ഈ നേട്ടങ്ങൾക്കു പിന്നിൽ.

നേട്ടങ്ങൾ ആഘോഷിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം അടിയന്തിര ശ്രദ്ധ പതിയേണ്ടുന്ന മേഖലകൾ ഇനിയും ഏറെയുണ്ട്. 10-ാം ക്ലാസ്സിൽ നിന്നും വിജയം നേടി പ്ലസ്സ് 1, വി.എച്ച്.എസ്.ഇ ക്ലാസ്സുകളിൽ എത്തുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളിൽ നല്ലൊരു ശതമാനം വിദ്യാർത്ഥികൾ ഹയർ സെക്കണ്ടറി സിലബസ് പിന്തുടരുന്നതിന് ഏറെ പ്രയാസം അനുഭവിക്കുന്നവരാണ്. കോവിഡ് കാരണം സ്കൂൾ പ്രവർത്തി ദിനങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടതോടെ ഭൂരിപക്ഷം വിദ്യാർത്ഥികളും പഠന പ്രയാസങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നു. ഈയൊരു പശ്ചാത്തലത്തിൽ പ്ലസ് വൺ, വി.എച്ച്.എസ്.ഇ തലത്തിൽ വിവിധ വിഷയങ്ങൾ അനായാസകരമായി പഠിക്കുന്നതിനും എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികളും പ്ലസ് വൺ, വി.എച്ച്.എസ്.ഇ പരീക്ഷകളിൽ മികച്ച വിജയം ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനുമായി **സ്റ്റെപ്പ്-അപ്പ് 22** എന്ന പേരിൽ പ്രത്യേക മെറ്റീരിയൽ വിജയഭേരി പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി തയ്യാറാക്കി സ്കൂളുകളിലെത്തിക്കുകയാണ്. തീർച്ചയായും ഈ മെറ്റീരിയൽ അധ്യാപകർക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ഏറെ സഹായകരമാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ഈ പഠനസഹായി സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകിയ മലപ്പുറം ഡയറ്റ്, ഹയർ സെക്കണ്ടറി ജില്ലാ കോർഡിനേറ്റർ അസിസ്റ്റന്റ് കോർഡിനേറ്റർ, ശില്പശാലയിൽ പങ്കെടുത്ത അധ്യാപകർ എന്നിവർക്കുള്ള നന്ദിയും കടപ്പാടും പ്രത്യേകം അറിയിക്കുന്നു.

സ്കൂൾതലത്തിൽ അനുയോജ്യമായ സമയം കണ്ടെത്തി രക്ഷിതാക്കളുടെ സഹകരണത്തോടെ ഈ പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നൽകണം. അതിനായി എല്ലാ അധ്യാപകരുടെയും സഹകരണം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

പ്രസിഡണ്ട് ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് മലപ്പുറം	ചെയർപേഴ്സൺ ആരോഗ്യവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥിരം സമിതി	അസി: ഡയറക്ടർ വി.എച്ച്.എസ്.ഇ മലപ്പുറം	ആർ.ഡി.ഡി മലപ്പുറം	പ്രിൻസിപ്പാൾ ഡയറ്റ് മലപ്പുറം

Prepared By:

1. **RAJMOHAN. P.T**
   CBHSS VALLIKUNNU
2. **U.T. ABOOBACKER**
   OHSS TIRURANGADI
3. **ERAMU K.A.**
   MSM HSS KALLINGALPARAMBA
4. **IRSHAD ODAKKAL**
   SNMHSS PARAPPANANGADI
5. **RAFEEQUE. P.M**
   GOVT. MANAVEDAN HSS NILAMBUR
6. **THOYYIB. K.A**
   MES HSS IRIMBILIYAM
7. **KRISHNAKUMAR. V**
   GBHSS TIRUR
8. **ABDUL NASAR. K**
   GHSS PANDIKKAD
9. **NOUSHADALI. M**
   GHSS PANG
10. **DR. MANZOOR K**
    GVHSS KALPAKANCHERY
11. **ABDUL HAMEED. K.T**
    PTMYHSS CHERUR

CONTENTS

ECONOMICS	
Chapter 1	INDIAN ECONOMY AT THE EVE OF INDEPENDENCE
Chapter 2	INDIAN ECONOMY (1950 – 1990)
Chapter 3	LIBERALISATION, PRIVATISATION & GLOBALISATION: AN APPRAISAL
Chapter 4	POVERTY
Chapter 5	HUMAN CAPITAL FORMATION IN INDIA
Chapter 6	RURAL DEVELOPMENT
Chapter 7	EMPLOYMENT GROWTH INFORMALIZATION AND OTHER ISSUES
Chapter 8	INFRASTRUCTURE
Chapter 9	ENVIRONMENT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
Chapter 10	COMPARATIVE EXERIENCES OF INDIA AND HER NEIGHBOURS

Chapter 1

INDIAN ECONOMY AT THE EVE OF INDEPENDENCE

Agriculture Sector

During colonial period Indian agriculture became stagnant and productivity became very law. The major reasons for the stagnation were:

i) Land settlement system
ii) Revenue settlement system
iii) Commercialisation of agriculture
iv) Partition of country
v) Lack of irrigation facilities
vi) Absence of chemical fertilizers

Industrial Sector

There were two motives behind the de-industrialisation of India by British rulers

i) To change India as an exporter of raw materials for the modern industries in Britain.
ii) Change India as an importer of finished goods produced in Britain.

Important limitations of India's industrial sector during British period were the following:

i) There was no capital goods industries in India.
ii) Growth sector in Industrial sector was very low.
iii) The contribution of industrial sector to GDP was very low.
iv) Limited area of operation of public sector.

Foreign Trade

Britain maintained a monopoly control over India's foreign trade. The features of India's foreign trade during the colonial period were the following.

i) Large exporter

ii) No flow of gold or silver in to India.

Demographic condition

Important features of census conducted in India during colonial period are the following

i) The overall literacy level was less than 16%

ii) Public health facilities were inadequate

iii) Overall mortality rate and infant mortality rate were very high.

iv) Life expectancy was also very low

v) Extensive poverty

Structure of Employment

The distribution of working persons in different sectors of the economy is called a occupational structure.

Agriculture	-	70-75%
Industrial Sector	-	10%
Service Sector	-	15-20%

Chapter 2

INDIAN ECONOMY (1950 – 1990)

After Independence, Politically India chose parliamentary democracy and economically India chose mixed economy. The main features of mixed economy model in India were;

- ✓ Leadership role given to public sector
- ✓ Private sector plays active role
- ✓ Adopted economic planning.

Planning

Planning is a process by which resources are allocated according to pre-determined manner to achieve certain goals within a specified period of time.

Goals of Five year Plans.

- ❖ **Growth: -** Growth means increase in the productive capacity of the country.
- ❖ **Modernization :-** It means adoption of modern technology & Modernization of outlook
- ❖ **Self-reliance:-** It means relying on oneself or reducing dependence on others.
- ❖ **Equity :-** It means reduction inequality between rich & poor

Note:-

- The architect of Indian planning was P. C Mahalanobis
- Planning commission was set up in 1950
- India started planning on 1951
- The idea of 5 year plan borrowed from USSR.

Impact of five year plans on Indian Economy

Agriculture

Land reforms and Green revolution are two major initiatives introduced in agricultural sector.

I. Land Reforms

Land reforms aimed to reduce inequalities in the distribution of land and to raise agricultural production through increased productivity.

Measures /Policy initiatives adopted

- Abolition of intermediaries like zamindars
- Distribution of land among tillers
- Ceiling of land holdings
- Re distribution of surplus land to landless

Effects of land reforms

- 200 lakh tenants become owners of land
- The reforms faced resistance in many areas
- Some big landlords challenged the law in courts
- Some landlords registered the land in the name of their relatives

NB:- Land reforms were successfully implemented in states like Kerala and West Bengal.

II. Green Revolution

It is the significant improvement in the agricultural production due to adoption of new agricultural strategy. There are two phases;

1st Phase (1965-1975)

- ✓ New strategy confined in to few states and one crop (Wheat)
- ✓ It is Known as 'wheat revolution'

2nd phase . (1975-1985)

- ✓ New strategy spread to more states and more crops.

Ingredients of green revolution

- Use of High Yielding Variety (HYV) Seeds
- Use of chemical fertilizers and pesticides.
- Use of modern technologies like tractors, pump sets …
- Irrigation
- Agricultural marketing facilities.
- Provision of credit at low interest rate

Advantages of Green Revolution

- India becomes self-sufficient in food grains production.
- Increased marketed surplus.
- Reduced the imports of food grains.
- Reduced the prices of food grains.
- Create buffer stock of food grains.
- Started Public Distribution system (PDS)

Deficiencies of Green Revolution

- Increased the disparity between rich and poor farmers.
- The HYV crops were prone to attack from insects and pests.
- Increased use of machine caused unemployment.
- High dose of chemical fertilizers and pesticides poisoned the soil.

- In the first phase it was mainly a wheat revolution.

Subsidies

Agriculture subsidies mean the financial assistance provided by government to farmers through government sponsored support programs.

Supporting arguments

1. Subsidies attract more people to agriculture.
2. Subsidies encourage farmers to buy and test new technology.
3. It helps to increase agriculture produce.
4. It helps to overcome unexpected loss of farmers
5. Subsidies are helpful to reduce disparity between rich and poor farmers.

Arguments Against

1. The benefits of subsidies had largely gone to rich farmers
2. A major part of fertilizer subsidy goes to the fertilizer industry.
3. Once the technology adopted, subsidy need not be given
4. Created huge financial burden to the government.
5. Its benefit didn't go to the target group.

Industry and trade

Industrial Policy Resolution -1956 (IPR)

IPR 1956 was adopted with a goal that the state should have more control over the industries in the economy. The IPR 1956 classified the industries in to three categories. They are;

- Industries exclusively owned by state
- Industries in which the private sector can co-exist with public sector
- Industries were completely left to the private sector

Private sector was controlled by licensing to keep regional equality

Small scale Industry (SSI)

Small scale industry can be defined based on investment allowed. In a small scale industrial unit, maximum investment is allowed was 5 lakhs (1956). Now it is 1 crore.

- The government appointed Karve Committee in1955.
- This committee recommended promotion of small scale industries for development of rural areas.

Advantages of Small Scale Industry

- Less capital investment
- More employment
- Less pollution (ecofriendly)
- Local resources can be used
- Helps for rural development

Disadvantages

- Increase the financial burden of government.
- High cost of production.
- Adversely affects large scale industries
- Lack of proper markets for SSIs
- Lack of credit facilities

Trade Policy

Our trade policy is import substitution. It means replace imports with domestic production. Through this policy government protected the industries by two ways ;

1. Tariffs : Duties imposed on imports
2. Quota : Quantitative restrictions on imports

Effects of policies on Industrial development

Benefits

- The industrial sector grew by 6% during 1950 to 1990
- Increase in the share of contribution to GDP (11.8% to 24.6%)
- Growth of indigenous industries
- India's industrial sector became highly diversified with a wide range of industries
- Created many entrepreneurs with small capital investments
- Generated millions of job opportunities

Deficiencies

- System of licensing created bureaucracy and corruption
- Some Indian producers exploited domestic consumers
- Public sector firms created public sector monopoly
- Some inefficient firms took undue advantage of protection.
- Public sector entered into unnecessary areas wasting precious resources.

Chapter-3

LIBERALISATION, PRIVATISATION & GLOBALISATION: AN APPRAISAL

Background: Reasons for Economics Reforms- 1991

1. Political instability in the country
2. Inefficient management of the Indian Economy in 1980,s
3. Foreign exchange was spent on meeting consumption needs
4. Foreign exchange reserve declined to a level that was not adequate to finance import for more than two weeks
5. Gulf war
6. Slow growth of the economy
7. Poor performance of public sector
8. Price rise of essential goods

India approached IBRD and IMF to meet this financial crisis. India receive 7 million $ as loan to manage the crisis. These institutions allowed the fund on the basis of certain conditions. The conditions were liberalize and open up the economy and remove all restrictions on trade

New Economic Policy (NEP-1991)

Wide ranging economic reforms were announced in 1991.The government announce a two part programme

I. **Stabilisations measures:** Stabilisation means short term measures to control inflation and to remove balance of payment crisis.
II. **Structural Adjustment Programmes (SAP)** means the long term measures to improve the efficiency of the economy.

The government introduced variety of policies. These can be classifies in to three heads

1-Liberalisation:

Liberalisation means liberating the economy from all restrictions. Major reforms are;

1. Industrial Sector reforms

- Industrial sector deregulated
- Industrial licensing abolished
- Only some industries were reserved for public sector
- Amendments of MRTP and FERA (FEMA)
- Dereservation of goods for small scale sector

2. **Financial Sector reforms**

- Bank branch licensing liberalised
- Reduced the role of RBI on financial sector
- New generation banks and foreign banks were allowed
- CRR and SLR reduced
- Insurance sector privatised
- Promotion of liberalization of Capital Market.

3. **Tax Reforms**

- Income tax, Excise duty, customs duty and corporate tax were reduced.
- Introduction of GST. (GST came into effect in July 2017)

4. **Foreign Exchange Reforms**

- Devaluation of Indian Rupees
- Fixed exchange rate system was replaced by market determined exchange rate

5. **Trade and Investment policy reforms**

- Quantitative restrictions on imports (quota) removed
- Reduction of Tariff rate.
- Imports liberalised
- Export duties removed

Privatisation

Giving away of ownership of government enterprises to private companies. There are two ways of privatisation

1. Withdrawal of government from the ownership of Public Sector Units
2. **Disinvestment:** It implies selling of government shares of public sector undertakings to the private sector.

Disinvestment aims at:

- Improving the management of PSUs
- Improving the financial performance of PSUs
- To enable companies to raise financial resources from the market
- Raising revenue for the government
- Encouraged FDI

Some profit making PSUs were given autonomy and were given special status.These enterprises were classified as 'Navaratnas' and 'miniratnas'

***Navaratnas** - Important among them are : IOC, HPCL,BPCL,ONGC,SAIL

Globalisation

Globalisation means integration of the countries of the world.

Globalisation implies:

- Closure integration of economies
- Free flow of goods and services, Capital and knowledge
- Extension of market

Out sourcing

Out sourcing means sourcing from outside. This is one of the important outcomes of globalisation. In outsourcing a company hires regular services from external sources. For example, Services like software, IT enabled services, Accounting, Legal services and editing on BPO.

India became a **good destination for outsourcing** because of the following favorable conditions.

*Low wage rate of labourers

* Availability of skilled labourers

*Proficiency in English language

*Better time zone

World Trade Organisation (WTO)

WTO was established in 1995 as the successor of GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) It was established in 1948.

Aims of WTO

- Provide equal opportunities to all countries in international market
- Remove tariff and non-tariff barriers on trade
- Encourage multi-lateral trade
- Extension of Trade by including services like banking and insurance etc

Indian Economy during reforms of 1991: An Assessment (Impact of NEP)

Now our nation has completed 28 years of economic reforms. The reforms produced some positive and negative impacts.

Positive Impacts

1. GDP was increased from 5.79 % in 1980 to 7.6% in 2016

2. Foreign investment was increased. In 1991 it was 103 million$ during 2005-06 it reached to 20243 million $
3. Foreign exchange reserve was increased
4. Export was increased
5. poverty rate was decreased to 22% by 2012

Negative Impact

Effects on agriculture: Growth rate of agriculture has been decreased. The agricultural growth rate was only 3%. The reasons for the poor performance of agriculture were the following.

- Removal of agricultural subsidies
- Raise in the cost of production of agriculture
- Fall in the price of agricultural products
- Lack of government investments
- Higher exports of cash crops instead of food crops led to food crisis

Effects on industry

Effects on industry

Industrial growth also declined during this period due to following reasons

- Cheap imports
- Foreign competition
- Lack of modern technology
- Lack of infrastructure investment

Effects on employment.

- Even though GDP increased it has not generated sufficient employment opportunities So this GDP growth was known as job-less growth
- Mismanagement of disinvestment policy
  In the name of disinvestment many PSUs have been undervalued and sold in the market At low price. Really the disinvestment policy became the policy of corruption.

Effects on fiscal policy

- Tax reforms failed to get desired result
- Tax GDP ratio was not impressive
- Loss of social justice and welfare
- New Economic policy resulted to concentration of wealth in to few hands Rich -poor disparity increased

Chapter 4

POVERTY

Poverty is defined as the inability to secure basic necessities of life like food, clothing, shelter, health, etc…

Absolute and Relative Poverty

- Absolute Poverty means the lack of minimum needs.
- Relative Poverty means poverty in comparative sense.

Who are the Poor?

- The people who live in Slums.
- Street Vendors
- Servants
- Beggars.
- People who live in Huts.
- Landless farmers

Features of Poverty in India.

- Malnutrition.
- Illiteracy
- Lack of assets
- Unemployment.
- High Maternal Mortality Rate.
- High Infant Mortality Rate.
- No access to Electricity, Drinking Water, Sanitation.

Jail Cost of Living Index.

It is a Criteria to measure Poverty Line. The items given to a prisoner and the prevailing prices of these items to calculate "a Jail Cost of Living. It was associated with Dadabai Navaroji.

Types of Poverty

I. Chronic Poverty

- Always Poor
- Usually Poor

II. Transient poor

- Churning Poor
- Occasionally Poor

Poverty Line

It is the Imaginary line which divides the people as Poor and Non Poor. Poverty line was defined in Rural areas as 2400 Calories intake for a person and In Urban areas as 2100 Calories for a person per day. Based on this, in 2012 the Poverty Line was defined for Rural areas as consumption worth Rs.816 per person a month and for Urban areas it was Rs.1000.

The Number of Poor in India

- **Head Count Ratio.**

The number of Poor is estimated as the Proportion of people below the Poverty line.

$$H\,C\,R = \frac{\text{No. of Poor}}{\text{Total Population}} \text{X100}$$

The official data on poverty is collecting by NSSO and made available by the 'NITI AYOG'

Causes of Poverty.

- Low Income
- Unemployment
- Inequality of income and wealth.
- Exploitation.
- Inflation.
- Stagnation in Agriculture Sector.
- Low Level of Economic Growth.
- Indebtedness
- Social Exclusion.

Policies and Programmes Towards Poverty Alleviation.

(Three Dimensional Approach)

1. Growth Oriented Approach.

A rapid increase in GDP or PCI. The benefits of economic growth would gradually spread to all sectors of Society –Trickle down theory

2. Employment Generation Programmes.

- Self Employment Programmes.

- ✓ Rural Employment Generation Programmes.(REGP)
- ✓ Prime Ministers Rozgar Yojana.(PMRY)
- ✓ Swarna Jayanthi Shagari Rozgar Yojana.(SJSRY)
- ✓ Swarnajayanthi Gram Swarazgar Yojana.(SGSY)
- ✓ Jawahar Rozgar Yojana.(JRY)
- ✓ Nehru Rozgar Yojana .(NRY)

❖ **Wage Employment Programme**.

- ✓ **National Rural Employment Guarantee Programme(NREGP)**

Implemented in 2005,NREGP has now been renamed as Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Programme (MGNREGP).It guaranteed 100 days Employment in a year at a minimum wage. In Kerala this Programme was known as "THOZHILURUPPU PADHATHI".

- ✓ National Food for Work programme.(NFWP)
- ✓ Sampoorna Grameen Rozgar Yojana (SGRY)

3. Providing Minimum Basic Amenities

❖ Food Security Programmes.

- ✓ Public Distribution System (PDS)
- ✓ Integrated Child Department Scheme (ICDS)
- ✓ Mid-Day Meal at School.
- ✓ Annapoorna scheme.
- ✓ Antyodaya Anna Yojana (AAY)

❖ Social Security Programmes.

- ✓ Aam Aadmi Bima Yojana.
- ✓ Indira Gandhi National Old Age Pension Scheme.
- ✓ Rashtreeya Swastika Bima Yojana.
- ✓ Atal Pension Yojana.

Critical Assessment of Poverty Alleviation Programmes.

Despite a variety of approaches, programmes and schemes to alleviate poverty, hunger, malnourishment, illiteracy, and lack of basic amenities continue in India. Major Draw backs are;

- Insufficient Amount For Programmes,
- Failure in Implementing programmes.
- The Resources Insufficiently used and wasted.
- Corruption, nepotism, redtapism, etc…

Chapter 5

HUMAN CAPITAL FORMATION IN INDIA

Human Capital

Educated and trained persons are known as human resources or human capital.

Sources of Human Capital

1. **Education** : -Investment in education
2. **Health:** - Expenditure on health
    - Preventive medicine
    - Curative medicine
    - Social Medicine
    - Clean drinking water & Sanitation facilities.
3. **On-the-job training :** The training may be given within the firm or in the training centers outside of the firm
4. **Migration:** People migrate to other places to get better job and salary, the expenditure of migration is also a source of human capital.
5. **Information**

Human Capital and Physical capital – Comparison

Similarities	Dissimilarities
• Both are the result of investment • Both depreciate with time • Both contributes for economic growth and development • Both are mobile between countries	• Physical capital is tangible and human capital is intangible • Physical capital is separable from owner but human capital is not • Physical capital depreciate with use and Human capital depreciate with time

Human capital and Economics growth

- Educated person can contribute more to economic growth.
- An healthy person can contribute more to national income
- Education, health, on job training improves the productivity and earning capacity of a person
- Education helps to develop new technology

India emerging as a knowledge economy: Reasons

- Growth of IT/ ITES Industry
- Availability of skilled workers
- Better infrastructure and strong political system
- Growth of Science and Technology
- Proficiency in English language

Human capital and Human development

Investment in education and health ;

- increases productivity

- improve human welfare and

- leads to human development,

The Regulatory bodies in Education and Health sectors of India

- NCERT – National Council for Educational Research and Training
- AICTE – All India Council for Educational Research and Training
- UGC – University Grants Commission
- ICMR – Indian Council for Medical Research
- Nursing Council
- Pharmacy Council

Education – Fundamental Right

- The Right of education act was passed on December 2009 .
- This act makes free education a fundamental right of all children in the age group of 6 - 14

Growth of Government expenditure on education

During 1952 – 2012;

- Govt expenditure for education rose form 7.92% to 11.7% (as a percentage of total expenditure)
- Govt expenditure for education rose form 0.64% to 3.31% (as a percentage of GDP)
- Major share of the expenditure spent for elementary education and the expenditure for higher education was less.

Educational Achievements in India

During 1990 – 2012;

- Adult literacy rate increased *(Male : 61.9% to 76 % & Female: 37.9% to 54.9%)*
- Primary completion rate improved (*Male : 78% to 96 % & Female: 61% to 95%)*
- Rise in the youth literacy rate *(Male : 76.6% to 88% & Female: 54.2 % to 74%)*

Future Challenges

- Illiteracy *(32% is still illiterate)*
- Gender inequality
- Drop out of students
- Low participation in Higher education
- Increase in the level unemployment among educated youths

CHAPTER 6

RURAL DEVELOPMENT

Rural Development means develop the rural areas by adopting different programme and policies. India is a land of villages and majority of the people live in rural areas and their main livelihood is agriculture. If the economic conditions of this people are to improve, rural development is necessary.

Rural Development includes:

- Development of human resources.
- Literacy, Education, Employment generation.
- Land Reforms.
- Development of productive resources.
- Infrastructure development (Electricity, Irrigation, Credit Distribution, Transportation etc.)
- Improve Agricultural Marketing.
- Poverty alleviation and increase the standard of living of people.

Issues in Rural Development

- Poverty
- Unemployment
- Inadequate infrastructure
- Absence of credit
- Over dependence on agriculture

Rural Credit

Major Governmental changes in Rural Credit are:

- 14 commercial banks nationalized in 1969.
- NABARD was set up in 1982.
- Development of Cooperative bank and Land Development Bank.
- Self Help Groups (SHG)

Multi – Dimensional Rural Credit Structure

- NABARD – National Bank for Agriculture and Rural Development (1982)
- Commercial Banks
- RRBs – Regional Rural Banks

- Cooperative Credit Societies
- Land Development Banks
- Self Help Groups (SHGs)

SELF HELP GROUPS (SHGs)

- Provide Micro Credit
- Increase the saving habits of the poor.
- Loans to members at a low interest rate.

Agricultural Marketing

Agricultural Marketing is a process that involves the collection, processing, transportation, packaging, grading and distribution of different agricultural commodities in the country.

Measures taken by the Government to improve Agricultural Marketing.

- Establishment of regulated Markets
- Provision of infrastructure facilities like roads, railways, warehouses.
- Cooperative Marketing
- Government Policies
- Minimum Support Price
- Set up of FCI Godowns
- Implemented Public Distribution System (PDS)

Emerging Alternative Marketing Channels

Appni Mandi	–	Punjab, Haryana, Rajastan
Rythu Bazar	–	Andhra Pradesh, Telangana
Hadaspar Mandi	–	Pune
Uzhavur Sandles	-	Tamil Nadu

Diversification in Farming Sector

1. **Animal Husbandry**

   Benefits

   - Alternative livelihood
   - Food Security
   - Fuel for Cooking

- Nutrition for family – Operation flood – white revolution. – Dr. Varghese Kurian

2. **Fisheries**

   Sources – Sea, Rivers, Ponds: Contributing 14% of the GDP

   Major Problems in this Sector:

   - Unemployment
   - Poverty
   - Low occupational Mobility
   - Illiteracy

3. **Horticulture**

India produce a large variety of fruits, vegetables, medicinal plants and aromatic plants. India is the second largest producer of fruits and vegetables. Revolution in Horticulture is known as Golden Revolution.

Other Alternative livelihood Options

Information Technology

- Providing Information to farmers on Agricultural prices.
- Information on fertility and climatical conditions to farmers.
- Information of New technological advancement.

Sustainable Development and Organic Farming.

Organic farming is Eco friendly. If restores, maintains and enhances ecological balance.

Merits of Organic Farming

- Maintain fertility of the soil
- Organic product – High demand
- High Nutritional Value
- More employment opportunities
- Huge International Market Demand
- High quality products

Demerits of Organic Farming

- Less yield
- Price is comparatively high
- Marketing problem
- High pest attack.

CHAPTER 7

EMPLOYMENT GROWTH INFORMALIZATION AND OTHER ISSUES

IMPORTANTS OF STUDY OF EMPLOYMENT

- Gives information about the quality and nature of employment.
- To know the contribution of different sectors to employment and National Income.
- Helps human resource planning.
- To tackle issues like exploitation, child labour, gender injustice in jobs etc.

Reason for Lower Work participation of women

- Low level of literacy
- Unemployment
- Lack of Opportunities
- No job security

Work participation Ratio : $\frac{\text{Total Number of Workers}}{Population}$x 100

Types of Workers

1. Regular salaried employees.

   They are employed in organized sector, and regular salaried employees.

1. Casual workers

   They work in farms, firms and get daily wages for their work.

2. Self-employed

   Self-employment contribute major share to the workforce in India. Eg: shops, and certain professionals like Lawyers, Chartered Accountants etc.

IMPORTANT FEATURES OF EMPLOYMENT IN INDIA

- 93 per cent of the workers work in the unorganised sector. Only 7 per cent work in the organised sector.
- Many, like agricultural labourers, have only seasonal employment.
- Many workers in the unorganised sector for less than minimum wages.
- Child labour is prevalent in many parts of the country.
- Those who work in organised sector like government and good private companies have good salary and benefits like pension. Workers in the unorganised sector do not have these benefits.

Benefits of Organised Sector

- High salary
- Medical Insurance
- Service benefits like Pension, PF and Gratuity

Data Source of unemployment

- National Sample Survey Organisation (NSSO) calculating unemployment in India.
- Census Reports
- Reports of Employment Exchanges

Types of Unemployment

Open Employment

It is a situation where people are ready and willing to work, but not getting any work at the existing wage but remain unemployed.

Disguised Unemployment

It is an unemployment existing in Agriculture. Situation where more people are employed than the required is known as disguised unemployment

Seasonal Unemployment

Agriculture is a seasonal occupation. A change in the season will cause unemployment. It is called Seasonal Unemployment.

EMPLOYMENT GENERATION PROGRAMMES

National Rural Employment Guarantee Programme (NREGP)

In 2005, the Indian Parliament passed the National Rural Employment Guarantee Act. This Act led to the NREGP. Under the NREGP guaranteed wage employment is given to those who are prepared to work. Employment is guaranteed for 100 days a year at the minimum wage rate. NREGP has now been renamed as Mahatma Gandhi Rural Employment Guarantee Programme (MGNREGP)

Jobless Growth

Even though GDP growth rate improved sharply after 1992, employment growth rate declined during this period. This situation of high growth with less job growth is called 'Jobless Growth'.

Chapter -8

INFRASTRUCTURE

Infrastructure means the basic facilities required for the development of the country such as education, health, transportation and communication etc. It is the back bone of the nation Infrastructure can be classified into two: Economic and Social

Economic Infrastructure

Energy, Transportation, Communication, banking etc.,

Social Infrastructure

Education, Health, Drinking water, sanitation etc.,

Importance (relevance) of infrastructure:

- Supports industrial and agricultural development
- Increase the productivity
- Enhance the quality of life
- Provide better health care system
- Reduce poverty and unemployment

The State of Infrastructure in India

Government's investments in infrastructure are inadequate therefore private sector and joint partnership with public sector plays an important role in infrastructure development.

- Poor rural Infrastructure
- Only 56% of rural households have electricity.
- 43% of rural household still use Kerosene.
- 90 % of rural households use bio-fuels for cooking.
- Tap water availability is limited 24 % only.
- 76 % rural households depend on open sources.

ENERGY

Economic activities require energy. It is essential for industries, agriculture and service sector

Sources of energy

Energy sources can be classified in to Commercial energy and Non-commercial energy:

Commercial energy is used for commercial purposes. Commercial sources are Coal, Petroleum products, natural gas and Electricity.

Non-Commercial energy is used for non-commercial activities like cooking.

Examples: fire wood, Agricultural waste and dried animal dung.

An important difference between commercial energy and non-commercial energy is that the former is exhaustible and the latter is renewable.

Conventional and Non- conventional energy sources:

Energy can also be classified in to Conventional and non-conventional energy

Coal, Petroleum and electricity are conventional energy. They are non-renewable and cause pollution.

Non-Conventional sources of energy are solar energy, wind energy, tidal power and biomass etc., It is renewable and pollution free.

Consumption Pattern of commercial Energy

At present, commercial energy consumption: 65 % of total energy (coal 55%, Oil 31%, natural gas 11%, hydro energy 3%)

Non-Commercial energy: 35 %

Electricity / Power

Important sources of electricity are Hydro, Thermal and nuclear plants. Electricity is generated by utilities like Electricity Board, Corporations. Many companies have their own power generation plants which are called Non-utilities.

Primary energy resources are, Coal, hydro carbons, hydro energy, nuclear energy etc., Electricity is a secondary form of energy produced from the primary energy resources.

Challenges of power sector

- Insufficient power generation capacity
- Transmissions and distribution loss
- Shortage of raw materials
- Frequent power cuts
- Power theft

Measurers to solve the problems of power sector

1. Promote the use of renewable energy sources
2. Find the new supply of raw materials
3. Use energy saving appliances like CFL, and LED
4. Increase government investments
5. Reduction of distribution and transmission loss

HEALTH

Health is an important yard-stick of one`s wellbeing, Healthy population is the most productive resource of a nation,

Health Indicators

- Infant Mortality
- Maternal mortality
- Life Expectancy
- Nutritional levels
- Incidence of communicable and non-communicable diseases

State of Health infrastructure

Government has an important role to Guide and regulate all health-related issues such as medical education, adulteration of food, Drugs, Medical profession, vital statics, etc… Government operates many hospitals and medical facilities for the welfare of the people. Health infrastructure includes hospitals, Nurses, doctors and para medical staff, beds, medical equipment and adequate medicines

Health care system in India

In India there is a tree tier health care system

1. Primary Health Care system
2. Secondary health care system
3. Tertiary health care system

Primary health care system – PHC`s

- Provide awareness about epidemics
- Maternal and child health care
- Immunisation against certain diseases
- Provision of essential medicines

Secondary health care system

Hospitals with medical treatment and diagnosis using medical facilities like X-Ray, ECG, Scanning and Surgery etc.,

Tertiary health care system

The top health care and medical research institutions come under this system. Eg:-Medical Colleges, AIIMS, NIMHANS etc.,

Role of Private Sector

Public health care system is highly inadequate. To solve this problem our nation, promote private sector participation in the health care system. Private sector controls 70% of hospitals in our country. There has been explosive growth of medical enterprises and medical colleges in the private sector, Pharmaceutical industries dominated by private sector.

Indian system of medicine (ISM)

ISM comprises of six systems this is called AYUSH

- Ayurvedha * Unani *Naturopathy
- Sidha *Yoga * Homeopathy

Medical Tourism

Medical tourism is tourism for medical treatment. Foreigners are coming to India for treatment because of:

- India has highly advanced medical infrastructure
- Highly qualified doctors
- Well-developed pharmaceutical industry
- Cost of medical treatment is low

Health care system – A critical Appraisal

1- Urban-rural disparity
2- Rich -poor divide
3- Burden of diseases
4- Problem of privatisation
5- Women`s health problems
6- Lack of government investments
7- Shortage of doctors in rural areas

Women`s Health

There are big gender disparities in education, health and employment, for example;

- Female literacy is lower than male literacy
- Female work participation in organised sector is low
- Morbidity level are higher
- Malnourishment is higher among females
- They are anaemic
- Problem of female foeticide

Chapter 9

ENVIRONMENT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Environment - Definition

Total planetary inheritance and the totality of resources, it includes Biotic and Abiotic factors.

Biotic Factors: All living elements such as Animals, Birds, Plants, forests, fisheries, etc…

Abiotic Factors: All non- living elements Land, Air, Water, Rocks, Sunlight, etc…

Functions of the Environment

- Supplies Resources
  - Renewable Resources –Water, Air, etc…
  - Non Renewable Resources –Coal, Petrol, etc…
- Assimilates Waste
- Sustains life by providing genetic and Biodiversity.
- Aesthetic Services like Scenery.

Carrying Capacity and Absorptive Capacity

Carrying capacity is regenerating capacity of the environment. Absorptive capacity is the capacity to absorb degradation by the environment.

Environment Issues.

- Air Pollution.
  - Industrialisation.
  - Heavy Use of Motor Vehicles.
  - Deforestation.
- Water Pollution
  - Dumping of Solid Waste
  - Flow of Industrial Waste
  - Heavy Use of Chemical Pesticides and Fertilizers in the land
- Global warming
  - It is a gradual increase in the average temperature of the earth's lower atmosphere as a result of the increase in greenhouse gases.

  Causes

  - Deforestation

- Burning of Fossil Fuels.
- Omission of Carbondyoxide and Carbon monoxide
- Industrialisation.

Results

- Climate change.
- Biodiversity Loss
- Melting Polar Ice.
- Rise in Sea level and Flood.

❖ Ozone Depletion

- It refers to the phenomenon of reductions in the amount of Ozone in the Stratosphere.

Causes.

- Industrialisation.
- Heavy Use of CFC, HFC Products like Air Conditioner, Refrigerator, etc…

Results

- Biodiversity Loss.
- More Ultraviolet rays come to earth, responsible for Skin Cancer.

❖ Land Degradation

- Deforestation.
- Encroachment to Forest Land
- Natural Calamities
- Heavy Use of Chemical Fertilisers and Pesticides
- Soil Erosion
- Forest fire and over grazing.
- Improper crop rotation.

State of India's Environment

- ✓ Abundant Natural Resources.
- ✓ Hundreds of Rivers and Tributaries
- ✓ Lush Green Forests.
- ✓ Plenty of Mineral Deposits.
- ✓ Vast Stretch of the Indian Ocean.
- ✓ Ranges of Mountains.

- ✓ The black soil of the Deccan Platue.

Chipko Movement

- It aimed at protecting Forest in the Himalayas. In Karnataka the similar movement is known as Appiko. Sundarlal Bahuguna started the Chipko Movement

Kyoto Protocol.

- A United Nations conference on Climate change held in Kyoto- Japan, 1997, resulted in an International Agreement to fight against Global Warming.

Sustainable Development

It is an eco-friendly development that sustains itself. According to UNCED "Development that meets the need of the present generation without compromising the ability of the future generation to meet their own needs."

Strategies for Sustainable Development

A. Use of Non-Conventional Sources of Energy

- Conventional Energy sources are Exhaustible and not Eco-friendly.
- Promote Non –Conventional Energy sources Such as, Wind Power, Solar, etc…

B. Use LPG, Gobar gas in rural areas.

- To rectify the problem of Deforestation and Air Pollution, we can promote the use of LPG and Gobar Gas in Rural areas.

C. Use CNG in Urban Areas

The use of CNG reduces air pollution.

D. Solar Energy.

Energy stored in Solar *Photovoltaic cells.* It is renewable and pollution free.

E. Wind Power.

Wind turbines move with the help of wind and electricity is generated, it is renewable.

F. Mini-Hydel Plants

Generate power to meet local demands.It is environmental friendly.

G. Traditional Knowledge and Practices.

Traditional knowledge and practices like Ayurveda,Unani and Folk system are to be widely used.

H. Bio Composting

It is compost made from organic waste.

I. Bio pest Control

Bio pesticides are produced from plant products.Neam and Tobacco are good Bio pesticides.

J. Promote Organic Farming

It is an Agricultural system that uses ecologically based controls and Biological fertilizers derived largely from Bio waste.

Merits

- Eco-Friendly
- Maintain Ecological Balance
- Highly Nutritious
- Highest Export Value.
- Labour Intensive.

Limitations

- Low yielding compared to modern Farming.
- More vulnerable to posts

Chapter 10

COMPARATIVE EXERIENCES OF INDIA AND HER NEIGHBOURS

- Discuss the development strategies of India, China, and Pakistan.They put forward five year plans.

  India-1951
  China- 1953
  Pakistan-1956

  Govt. has the crucial role in economic system. They were adopted liberalization policies. They have the same growth rate.

- The country which put forward the commune system.

  China

- Great leap forward.

It was taken by china in 1958 for industrialization. It is leap forward from agriculture sector to industrial sector.

- Important reforms of China

The system of responsibility was implemented by eliminating commune system.Private entrepreneurs was given the freedom to invest in business.
Induce the foreign direct investment (FDI). For this form Special EconomicZones.

Adopted one-child policy.

Development strategies of Pakistan

- Put forward comprehensive planning and mixed economy.
- Nationalized certain industries during 1970 to protect domestic industries.
- During 1980's they were adopted privatization.
- Induced FDI.
- Reduced the direct tax.

Comparative study

- State of growth of population is high in Pakistan.
- High density of population in India
- High sex ratio is in Pakistan.
- Growth rate in GDP is high in China
- Most of the people were depended on agriculture in India.
- High employment opportunity in industrial sector.
- People with malnutrition in India
- High mortality rate in Pakistan.

അധ്യായം 1

സ്വാതന്ത്യലബ്ധി കാലത്തെ ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് ഘടന

കാർഷിക മേഖല

ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്ത് ഇന്ത്യൻ കാർഷിക മേഖല സ്തംഭനാവസ്ഥയിൽ ആവുകയും ഉൽപ്പാദനക്ഷമത കുറയുകയും ചെയ്തു. അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്.

a) ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കിയ ഭൂ വ്യവസ്ഥകൾ

b) നികുതി സമ്പ്രദായത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ

c) കൃഷിയുടെ വാണിജ്യവൽക്കരണം

d) ജലസേചന സൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവം

e) പഴഞ്ചൻ സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ഉപയോഗം

f) രാസവസ്തുക്കളുടെ അഭാവം

വ്യവസായ മേഖല

ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യയിൽ നടപ്പിലാക്കിയ വ്യവസായവൽക്കരണത്തിന് രണ്ട് ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.

1. ബ്രിട്ടണിലെ ആധുനിക വ്യവസായങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ കയറ്റുമതിക്കായി ഇന്ത്യയെ മാറ്റുക
2. ബ്രിട്ടണിൽ ഉത്പാദിപ്പിച്ച് അന്തിമ സാധനങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാനുള്ള വിപണിയായി ഇന്ത്യയെ മാറ്റുക.

കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിലെ ഇന്ത്യൻ വ്യവസായ മേഖലയിലെ പോരായ്മകൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്.

a) വ്യവസായ വികസനത്തിന് ആവശ്യമായ മൂലധന വസ്തുക്കളുടെ വ്യവസായം ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

b) വ്യവസായ മേഖലയിലെ വളർച്ചാ നിരക്ക് വളരെ കുറവായിരുന്നു.

c) വ്യവസായ മേഖലയിൽ നിന്നും ജി.ഡി.പി.യിലേക്ക് ഉണ്ടായിരുന്ന സംഭാവന വളരെ കുറവായിരുന്നു.

d) ഇന്ത്യൻ വ്യവസായ മേഖലയിൽ പൊതു മേഖലയുടെ പങ്കാളിത്തം കുറവായിരുന്നു.

വിദേശ വ്യാപാരം

ബ്രിട്ടീഷുകാർ നടപ്പിലാക്കിയ വ്യാപാര നയങ്ങളുടെ ഫലമായി ഇന്ത്യ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ കയറ്റുമതിക്കാർ ആയും ബ്രിട്ടണിൽ നിർമ്മിച്ച അന്തിമ വസ്തുക്കളുടെയും മൂലധന വസ്തുക്കളുടെയും ഇറക്കുമതിക്കാർ ആയും മാറി. ഇന്ത്യയുടെ വിദേശ വ്യാപാരത്തിന് പകുതിയിൽ കൂടുതലും ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ കൈയിൽ ആയിരുന്നു.

കോളനി ഭരണകാലത്തെ വിദേശ വ്യാപാരത്തിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ താഴെ പറയുന്നു.

a) ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്ത് ഇന്ത്യയിൽ വൻതോതിൽ കയറ്റുമതി മിച്ചം ഉണ്ടായി. പക്ഷേ ഈ കയറ്റുമതി മിസ്സ് കൊണ്ട് ഇന്ത്യക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായില്ല. മാത്രമല്ല അത്യാവശ്യ വസ്തുക്കൾക്ക് പോലും ക്ഷാമം നേരിട്ടു.

b) കയറ്റുമതി മാറ്റത്തിന് പകരമായി ഇന്ത്യയിലേക്ക് സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും ഒഴുകി എത്തിയില്ല. മാത്രമല്ല കിട്ടുന്ന വരുമാനം കോളനി ഗവൺമെന്റിന്റെ ഭരണ ചെലവുകൾക്കായി മാറ്റി വെക്കേണ്ടി വന്നു.

ജനസംഖ്യാ സ്ഥിതി

കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽ നടത്തിയ ജനസംഖ്യാ കണക്കെടുപ്പിലെ വസ്തുതകൾ താഴെ പറയുന്നു.

a) മൊത്തം സാക്ഷരത 16 ശതമാനത്തിൽ താഴെയായിരുന്നു.

b) പൊതുജന ആരോഗ്യ സംവിധാനങ്ങൾ അപര്യാപ്തമായിരുന്നു.

c) മൊത്തത്തിലുള്ള മരണനിരക്കും ശിശുമരണനിരക്കും വളരെ കൂടുതലായിരുന്നു.

d) ആയുർദൈർഘ്യം വളരെ കുറവായിരുന്നു.

തൊഴിൽ ഘടന

സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിലെ മൂന്നു മേഖലകളിലും കൂടി തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നവരുടെ എണ്ണത്തെയാണ് തൊഴിൽ ഘടന എന്ന് പറയുന്നത്.

കാർഷിക മേഖല	-	70-75%
വ്യവസായ മേഖല	-	10%
സേവന മേഖല	-	15.20%

അദ്ധ്യായം 2

ഇന്ത്യൻ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ (1950 - 1990)

സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം, രാഷ്ട്രീയമായി ഇന്ത്യ പാർലമെന്ററി ജനാധിപത്യവും സാമ്പത്തികമായി മിശ്ര സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയും തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഇന്ത്യയിലെ മിശ്ര സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ മോഡലിന്റെ പ്രധാന സവിശേഷതകൾ ഇവയായിരുന്നു;

- പൊതുമേഖലയ്ക്ക് നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് നൽകി
- സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ പങ്ക് സജീവമാക്കി.
- സാമ്പത്തിക ആസൂത്രണം ഏർപ്പെടുത്തി.

ആസൂത്രണം

ഒരു നിശ്ചിത സമയത്തിനുള്ളിൽ ചില ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ച പ്രകാരം വിഭവങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുന്ന ഒരു പ്രക്രിയയാണ് ആസൂത്രണം.

പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ.

- **വളർച്ച: -** വളർച്ച എന്നാൽ രാജ്യത്തിന്റെ ഉൽപ്പാദന ശേഷിയിലെ വർദ്ധനവ് എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്.
- **ആധുനികവൽക്കരണം : -** ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യ സ്വീകരിക്കുന്നതോടൊപ്പം വീക്ഷ ണത്തിൽ കാതലായ മാറ്റമുണ്ടാക്കുകയുമാണ് ഇതുകൊണ്ടുള്ള ലക്ഷ്യം.
- **സ്വാശ്രയത്വം: -** സ്വയം ആശ്രയിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ മറ്റുള്ളവരെ ആശ്രയിക്കുന്നത് കുറയ്ക്കുക
- **ഇക്വിറ്റി : -** ധനികരും ദരിദ്രരും തമ്മിലുള്ള അസമത്വം കുറയ്ക്കുക എന്നാണ് ഇതിന ർത്ഥം

കുറിപ്പ്:

- ✓ ഇന്ത്യൻ ആസൂത്രണത്തിന്റെ ശില്പിയാണ് P. C മഹലനോബിസ്.
- ✓ ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ 1950 -ൽ സ്ഥാപിതമായി
- ✓ ഇന്ത്യ 1951 -ൽ ആസൂത്രണം ആരംഭിച്ചു
- ✓ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി എന്ന ആശയം USSR-ൽ നിന്ന് കടമെടുത്താണ്.

ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികളുടെ സ്വാധീനം

കൃഷി

ഭൂപരിഷ്കരണവും ഹരിതവിപ്ലവവുമാണ് കാർഷിക മേഖലയിലെ വളർച്ചക്കായി സ്വീകരിച്ച പ്രധാന മാർഗങ്ങൾ.

I. ഭൂപരിഷ്കരണം

ഭൂപരിഷ്കരണത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ/സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ

- ഇടനിലക്കാരെ ഇല്ലാതെയാക്കൽ
- കൈവശഭൂമിക്കു പരിധി നിർണ്ണയിക്കുക
- കർഷകർക്കിടയിൽ ഭൂമി വിതരണം ചെയ്യുക
- ഭൂരഹിതർക്ക് മിച്ചഭൂമിയുടെ പുനർവിതരണം

ഭൂപരിഷ്കരണത്തിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ

- 200 ലക്ഷം കുടിയാൻമാർ ഭൂമിയുടെ ഉടമകളായി
- പരിഷ്കാരങ്ങൾക്ക് പല മേഖലകളിൽനിന്നും തടസ്സം നേരിട്ടു.
- ചില വൻകിട ഭൂവുടമകൾ കോടതികളിൽ നിയമത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചു
- ചില ഭൂവുടമകൾ അവരുടെ ബന്ധുക്കളുടെ പേരിൽ ഭൂമി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു

NB:- കേരളം, പശ്ചിമ ബംഗാൾ തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഭൂപരിഷ്കരണം വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കി.

II. ഹരിത വിപ്ലവം

പുതിയ കാർഷിക തന്ത്രങ്ങൾ അവലംബിച്ചതുമൂലം കാർഷികോൽപ്പാദനത്തിലുണ്ടായ വലിയ വർദ്ധനവാണിത്. രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളുണ്ട്;

ഒന്നാം ഘട്ടം (1965 -1975)

- ✓ പുതിയ തന്ത്രങ്ങൾ കുറച്ച് സംസ്ഥാനങ്ങളിലും ഒരു വിളയിലും (ഗോതമ്പ്) മാത്രം ഒതുങ്ങി.
- ✓ ഇത് 'ഗോതമ്പ് വിപ്ലവം' എന്നറിയപ്പെടുന്നു.

രണ്ടാം ഘട്ടം. (1975 -1985)

- ✓ പുതിയ തന്ത്രം കൂടുതൽ സംസ്ഥാനങ്ങളിലേക്കും കൂടുതൽ വിളകളിലേക്കും വ്യാപിച്ചു.

ഹരിത വിപ്ലവത്തിന്റെ ചേരുവകൾ / അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങൾ

- അത്യുൽപാദന ശേഷിയുള്ള (HYV) വിത്തിനങ്ങളുടെ ഉപയോഗം
- രാസവളങ്ങളുടെയും കീടനാശിനികളുടെയും ഉപയോഗം.
- ട്രാക്ടറുകൾ, പമ്പ് സെറ്റുകൾ തുടങ്ങിയ ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ ഉപയോഗം...
- ജലസേചനം
- കാർഷിക വിപണന സൗകര്യങ്ങൾ.
- കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ വായ്പ നൽകൽ

ഹരിത വിപ്ലവത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ

- ഭക്ഷ്യധാന്യ ഉൽപ്പാദനത്തിൽ ഇന്ത്യ സ്വയംപര്യാപ്തി നേടി

- ❖ വിപണിയിൽ വിറ്റഴിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ മിച്ചം വർദ്ധിപ്പിച്ചു.
- ❖ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ ഇറക്കുമതി കുറച്ചു.
- ❖ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ വില കുറച്ചു.
- ❖ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ കരുതൽ ശേഖരം ഉണ്ടായി
- ❖ പൊതുവിതരണ സംവിധാനം (PDS) കാര്യക്ഷമമായി.

ഹരിത വിപ്ലവത്തിന്റെ പോരായ്മകൾ

- ❖ സമ്പന്നരും ദരിദ്രരും തമ്മിലുള്ള അസമത്വം വർദ്ധിപ്പിച്ചു.
- ❖ HYV വിളകൾ പ്രാണികളിൽ നിന്നും കീടങ്ങളിൽ നിന്നും ആക്രമണം നേരിട്ടു
- ❖ യന്ത്രത്തിന്റെ വർദ്ധിച്ച ഉപയോഗം തൊഴിലില്ലായ്മക്ക് കാരണമായി.
- ❖ ഉയർന്ന അളവിലുള്ള രാസവളങ്ങളും കീടനാശിനികളും മണ്ണിനെ വിഷലിപ്തമാക്കി.
- ❖ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ഹരിത വിപ്ലവം പ്രധാനമായും ഒരു ഗോതമ്പ് വിപ്ലവം മാത്രമായിരുന്നു.

സബ്സിഡികളെകുറിച്ചുള്ള സംവാദം

സർക്കാർ സ്പോൺസർ ചെയ്യുന്ന വിവിധ പ്രോഗ്രാമുകളിലൂടെ കർഷകർക്ക് സർക്കാർ നൽകുന്ന സാമ്പത്തിക സഹായമാണ് കാർഷിക സബ്സിഡികൾ. വളം, കീടനാശിനികൾ, വിത്തിനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സബ്സിഡി നിരക്കിൽ കർഷകർക്ക് നൽകുന്നു.

അനുകൂല വാദങ്ങൾ

- ❖ സബ്സിഡികൾ കൂടുതൽ ആളുകളെ കൃഷിയിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നു.
- ❖ പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യ വാങ്ങാനും പരീക്ഷിക്കാനും സബ്സിഡി കർഷകരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
- ❖ കാർഷികോൽപ്പന്നങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു.
- ❖ കർഷകരുടെ അപ്രതീക്ഷിത നഷ്ടം മറികടക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു
- ❖ ധനികരും ദരിദ്രരും തമ്മിലുള്ള അസമത്വം കുറയ്ക്കാൻ സബ്സിഡി സഹായകമാണ്.

പ്രതികൂല വാദങ്ങൾ

- ❖ സബ്സിഡിയുടെ പ്രയോജനം കൂടുതലും സമ്പന്ന കർഷകർക്ക് ലഭിച്ചിരുന്നത്
- ❖ വളം സബ്സിഡിയുടെ ഭൂരിഭാഗവും രാസവള ഫാക്ടറികൾക്കാണ് ലഭിച്ചത്.
- ❖ ഒരിക്കൽ സാങ്കേതികവിദ്യ സ്വീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നീട് സബ്സിഡി നൽകേണ്ടതില്ല.
- ❖ സർക്കാരിന് വലിയ സാമ്പത്തിക ബാധ്യത ഉണ്ടാക്കി.
- ❖ സബ്സിഡിയുടെ പ്രയോജനം ലക്ഷ്യ ഗ്രൂപ്പുകളിലേക്ക് എത്തിയില്ല.

വ്യവസായവും വ്യാപാരവും

1956 - ലെ വ്യാവസായികനയ പ്രമേയം (IPR)

സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിലെ വ്യവസായങ്ങളിൽ സർക്കാരിന് കൂടുതൽ നിയന്ത്രണം വേണമെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് IPR-1956 നടപ്പാക്കിയത്. IPR-1956 വ്യവസായങ്ങളെ മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ

പരമാവധി അനുവദിച്ച നിക്ഷേപത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചെറുകിട വ്യവസായത്തെ നിർവചിക്കാം. ഒരു ചെറുകിട വ്യവസായ യൂണിറ്റിൽ, പരമാവധി നിക്ഷേപം 1956-ൽ 5 ലക്ഷം രൂപയായിരുന്നു. . ഇപ്പോഴത് 1 കോടി രൂപയായിട്ടുണ്ട്.

- 1955-ൽ സർക്കാർ കാർവേ കമ്മിറ്റിയെ (Karve Committee) നിയമിച്ചു.
- ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ഈ കമ്മിറ്റി ശുപാർശ ചെയ്തു.

ചെറുകിട വ്യവസായത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ

- കുറഞ്ഞ മൂലധന നിക്ഷേപം
- കൂടുതൽ തൊഴിൽ
- കുറഞ്ഞ മലിനീകരണം (പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദം)
- പ്രാദേശിക വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാം
- ഗ്രാമവികസനത്തിന് സഹായിക്കുന്നു

ചെറുകിട വ്യവസായത്തിന്റെ ദോഷങ്ങൾ

- സർക്കാരിന്റെ സാമ്പത്തിക ഭാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.
- ഉയർന്ന ഉൽപാദനച്ചെലവ്.
- വൻകിട വ്യവസായങ്ങളെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നു
- ശരിയായ മാർക്കറ്റിങ് സൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവം
- ക്രെഡിറ്റ് സൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവം

വ്യാപാര നയം

ഇറക്കുമതി സംസ്ഥാപനമാണ് ഇന്ത്യയുടെ വ്യാപാര നയം. അതായത് ഇറക്കുമതിക്ക് പകരം ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുക. ഈ നയത്തിലൂടെ ആഭ്യന്തര വ്യവസായങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ രണ്ടു മാർഗമാണ് സ്വീകരിച്ചത്.

- **താരിഫ് :** ഇറക്കുമതിക്ക് ചുമത്തുന്ന തീരുവ
- **ക്വാട്ട :** ഇറക്കുമതിചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങളുടെ അളവ് നിയന്ത്രിക്കൽ

വ്യാവസായിക വികസനത്തിൽ നയങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ

നേട്ടങ്ങൾ

- 1950 മുതൽ 1990 വരെ വ്യാവസായിക മേഖല 6% വളർച്ച നേടി
- വ്യാവസായിക മേഖലയിൽനിന്ന് ജി.ഡി.പിയിലേക്കുള്ള സംഭാവനയുടെ വിഹിതത്തിൽ വർദ്ധനവുണ്ടായി (11.8% → 24.6%)
- തദ്ദേശീയ വ്യവസായങ്ങൾ വളർന്നു.
- ഇന്ത്യയുടെ വ്യാവസായിക മേഖല വൈവിധ്യപൂർണ്ണമായിത്തീർന്നു.
- ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളിലൂടെ നിരവധി സംരംഭകരെ സൃഷ്ടിച്ചു.
- ദശലക്ഷക്കണക്കിന് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു

പോരായ്മകൾ

- ലൈസൻസ് സംവിധാനം ഉദ്യോഗസ്ഥ മേധാവിത്വത്തിലേക്കും അഴിമതിയിലേക്കും നയിച്ചു.
- ചില ഇന്ത്യൻ നിർമ്മാതാക്കൾ ആഭ്യന്തര ഉപഭോക്താക്കളെ ചൂഷണം ചെയ്തു.
- പൊതുമേഖലയിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ പൊതുമേഖലാ കുത്തക സൃഷ്ടിച്ചു.
- ചില കാര്യക്ഷമതയില്ലാത്ത സ്ഥാപനങ്ങൾ സർക്കാർ സംരക്ഷണത്തിന്റെ മറവിൽ അനാവശ്യ മുതലെടുപ്പ് നടത്തി.
- പൊതുമേഖല സ്ഥാപങ്ങൾ അനാവശ്യ ഏരിയകളിലേക്കു പ്രവേശിച്ചതുമൂലം വിലയേറിയ വിഭവങ്ങൾ പാഴായി.

അദ്ധ്യായം 3

ഉദാരവൽക്കരണം, സ്വകാര്യവൽക്കരണം, ആഗോളവൽക്കരണം: ഒരു വിലയിരുത്തൽ

സാമ്പത്തികപരിഷ്കാരങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലം – പുത്തൻ സാമ്പത്തിക നയത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ:

1. രാജ്യത്ത് നിലനിന്നിരുന്ന രാഷ്ട്രീയ അസ്ഥിരത
2. സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ കാര്യക്ഷമതക്കുറവ്
3. വിദേശ നാണ്യ വരുമാനം ഉപോഭാഗാവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി
4. വിദേശനാണയകരുതൽ ശേഖരം കുറഞ്ഞു. കഷ്ടിച്ച് രണ്ടാഴ്ചത്തേക്കുള്ള ഇറക്കുമതിക്കുള്ള വിദേശ നാണ്യമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.
5. ഗൾഫ് യുദ്ധം
6. സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ മ്ന്ദഗതിയിലുള്ള വളർച്ച്
7. പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ നഷ്ടം
8. അത്യാവശ്യ വസ്തുക്കളുടെ വില വർദ്ധനവ്

സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ഇന്ത്യ ലോക ബാങ്ക് (IBRD), അന്താരാഷ്ട്രനാണയനിധി (IMF) എന്നീ അന്താരാഷ്ട്രധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളെ സമീപിച്ചു. ചില ഉപാധികളുടെ (conditionalities) അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇന്ത്യക്ക് ഫണ്ട് അനുവദിച്ചു. വ്യാപാരത്തിൻമേലുള്ള എല്ലാ നിയന്ത്രണങ്ങളും എടുത്ത് കളയുക, ഇന്ത്യൻ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ തുറന്ന് കൊടുക്കുകയും ഉദാരവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നിവയായിരുന്നു പ്രധാന ഉപാധികൾ.

നൂതന സാമ്പത്തിക നയം (NEP 1991)

1991 മുതൽ ഇന്ത്യ വ്യാപകമായ തോതിലുള്ള സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ പ്രഖ്യാപിച്ചു. രണ്ട് ഭാഗങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു പരിപാടിയാണ് ഗവൺമെന്റ് പ്രഖ്യാപിച്ചത്.

1. സുസ്ഥിരവൽക്കരണനടപടികൾ (Stabilisation Measures) – ഹ്രസ്വകാല നടപടികളാണിവ. പണപ്പെരുപ്പം തടയുകയും അടവ് ശിഷ്ട പ്രതിസന്ധ് പരിഹരിക്കുകയുമാണ് ഈ നടപടികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം.
2. ഘടനാപരമായ നീക്ക് പോക്കുകൾ (Structural Adjustment Programme) – സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയുടെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായുള്ള ദീർഘകാല പരിപാടികളാണിവ. സർക്കാർ ഇതിനായി വിവിധങ്ങളായ നയങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു. ഹ്രസ്വകാല നടപടികളാണിവ. പണപ്പെരുപ്പം തടയുകയും അടവ് ശിഷ്ട പ്രതിസന്ധ് പരിഹരിക്കുകയുമാണ് ഈ നടപടികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം.

I. ഉദാരവൽക്കരണം

ഉദാരവൽക്കരണമെന്നാൽ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയെ എല്ലാ നിയന്ത്രണങ്ങളിൽനിന്നും സ്വതന്ത്രമാക്കുകയെന്നാണർത്ഥം. പ്രധാന പരിഷ്കാരങ്ങൾ:

1. വ്യവസായമേഖലയിലെ പരിഷ്കാരങ്ങൾ

- വ്യവസായിക മേഖലയെ നിയന്ത്രണാതീതമാക്കി
- വ്യാവസായി ലൈസൻസിങ് നിർത്തലാക്കി
- പൊതു മേഖലക്കായി സംവരണം ചെയ്തിരുന്ന വ്യവസായങ്ങളുടെ എണ്ണം വെട്ടിക്കുറച്ചു.
- MRTP, FERA എന്നിവ ഭേദഗതി വരുത്തി.
- ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം നിർത്തി.

2. ധനകാര്യ മേഖലകളിലെ പരിഷ്കാരങ്ങൾ

- ബാങ്ക് ബ്രാഞ്ചുകൾ തുടങ്ങുവാനുള്ള ലൈസൻസിങ് ഉദാരവൽക്കരിച്ചു.
- ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേൽ റിസർവ്വ് ബാങ്കിനുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ കുറവ് വരുത്തി.
- വിദേശ ാങ്കുകളെയും പുതുതലമുറ ബേങ്കുകളെയും അനുവദിച്ചു.
- CRR, SLR:- എന്നിവ കുറച്ചു.
- ഇൻഷൂറൻസ് മേഖല സ്വകാര്യവൽക്കരിച്ചു.
- മൂലധന കമ്പോളം ഉദാരവൽക്കരിച്ചു.

3. **നികുതിപരിഷ്കാരങ്ങൾ:** ആദായനികുതി, കോർപ്പറേറ്റ് നികുതി, എക്സൈസ് നികുതി കസ്റ്റംസ് നികുതി എന്നിവ കുറച്ചു. 2017-ൽ GST ആരംഭിച്ചു.

4. വിദേശ വിനിമയ കമ്പോള പരിഷ്കാരങ്ങൾ

1. സർക്കാർ രൂപയുടെ മൂല്യം കുറച്ചു
2. സുസ്ഥിര ''വിനിമയനിരക്കിന് (Fixed Exchange rate) പകരം ഫ്ളെക്സിബ്ൾ (Flexible) വിനിമയനിരക്ക് നിലവിൽ വന്നു.

5. വ്യാപാര നിക്ഷേപനയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ

ഇറക്കുമതിയുടെ പരിമാണാത്മക അളവ് (Quota) നിയന്ത്രണം എടുത്തുകളഞ്ഞു.

- ഇറക്കുമതി ഉദാവൽക്കരിച്ചു
- താരീഫ് (Tariff) നിരക്ക് കുറച്ചു
- കയറ്റുമതി നികുതി നിർത്തലാക്കി

II. സ്വകാര്യ വൽക്കരണം:

സർക്കാർ വക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥത സ്വകാര്യ കമ്പനികൾക്ക് നൽകുന്നതിനെ യാണ് സ്വകാര്യവൽക്കരണം എന്ന് പറയുന്നത്. ര് രീതിയിലാണ് ഇന്ത്യയിൽ സ്വകാര്യവൽക്ക രണം നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

(എ) പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിൽനിന്ന് സർക്കാർ പിൻവലിക്കുക.

(ബി) പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഓഹരികൾ സ്വകാര്യ മേഖലക്ക് വിറ്റഴിക്കുക (Disinvestment policy)

നിക്ഷേപമോചനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ മാനേജ്മെന്റ് മെച്ചപ്പെടുത്തുക
- പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്തുക
- വിപണികളിൽനിന്നും ധനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കാൻ കമ്പനികൾക്കുള്ള ശേഷിവർദ്ധിപ്പിക്കുക.
- ഗവൺമെന്റിന്റെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക
- FDI പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക

നൂതനസാമ്പത്തിക നയത്തിന്റെ ഭാഗമായി ലാഭകരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന പൊതുമേ ഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഓട്ടോണമി പദവി നൽകിക്കൊണ്ട് നവരത്നാസ്, മിനിരത്നാസ് എന്നിങ്ങനെ തരം തിരിച്ചു. ഉദാഹരണത്തിന് IOC, HDCL, BPCL, ONGC, SAIL മുതലായവ നവരത്ന ങ്ങളിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങളാണ്.

III. ആഗോളവൽക്കരണം:- ലോകത്ത്ലെ രാജ്യങ്ങളുടെ ഏകീകരണമാണ് ആഗോ ളവൽക്കരണം.

ആഗോളവൽക്കരണമെന്നാൽ അർത്ഥമാക്കുന്നത്:

- രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അടുത്ത ബന്ധം.
- സാധനങ്ങൾ, സേവനങ്ങൾ, മൂലധനം, വിജ്ഞാനം, ജനങ്ങൾ എന്നിവ ദേശീയ അതിർത്തിക്കപ്പുറത്തേക്ക് സ്വതന്ത്രമായി ഒഴുകൽ
- ട്രാൻസ്പോർട്ട്: കമ്യൂണിക്കേഷൻ ചെലവുകൾ കുറയുന്നതിലൂടെയുള്ള കമ്പോള വികസ നം.

പുറം വാങ്ങൽ അഥവാ - പുറം കരാർ നൽകൽ (out sourcing)

ആഗോളവൽക്കരണത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട അനന്തരഫലമായിരുന്നു പുറം വാങ്ങൽ. പുറം വാങ്ങൽ എന്ന് പറഞ്ഞാൽ പുറമേനിന്ന് സ്വീകരിക്കുക എന്നാണർത്ഥം. പുറം വാങ്ങൽ പ്രകാരം പതിവ് സേവനങ്ങൾക്കുള്ള നിയമനം, ഒരു കമ്പനവി ബാഹ്യ ഉറവിടങ്ങളിൽനിന്നും നടത്തുന്നു. വികസിതരാജ്യങ്ങൾ അവർക്കാവശ്യമായ പലതരം സേവനങ്ങൾക്കും ഇന്ത്യയെ പോലുള്ള വികസ്വരരാജ്യങ്ങളെയാണ് ആശ്രയിക്കുന്നത്. ഉദാഹരണമായി അക്കൗണ്ടിങ്, ലീഗൽ സെർവീസസ്, എഡിറ്റിങ്, ആനിമേഷൻ തുടങ്ങിയ ഇൻഫോർമേഷൻ ടെക്നോളജിയെ (I.T enabled) അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള സേവനങ്ങൾക്ക്.

ഇന്ത്യ പുറം വാങ്ങലിനുള്ള ഒരു പ്രധാന ലക്ഷ്യസ്ഥാനമായി വളർന്നിട്ടുണ്ട്.

കാരണങ്ങൾ

1. കുറഞ്ഞ് കൂലി നിരക്കിൽ തൊഴിലാളികളുടെ ലഭ്യത
2. നല്ല നൈപുണ്യമുള്ള (Skilled labourers) തൊഴിലാളികളുടെ ലഭ്യത.
3. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലെ പ്രാവീണ്യം മുതലായവ

WTO- ലോകവ്യാപാര സംഘടന: WTO സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത് 1995 ലാണ്. 1948ൽ രൂപം കൊണ്ട GAAT (General Agreement on Tariffs and Trade) എന്ന സംഘടനയുടെ പിൻഗാമിയായിട്ടാണ് WTO നിലവിൽ വന്നത്.

WTO യുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- അന്താരാഷ്ട്ര വിപണിയിൽ എല്ലാ രാജ്യങ്ങൾക്കും തുല്യ അവസരം നൽകുക.
- വ്യാപാര രംഗത്തുള്ള താരിഫ്, താരിഫ് ഇതര നിയന്ത്രണങ്ങൾ (Quotas) ഒഴിവാക്കുക.
- ബഹുമഖ വ്യാപാരം പ്രോൽസാഹിപ്പിക്കുക.
- ബാങ്കിംങ്, ഇൻഷൂറൻസ് പോലുള്ള സേവനങ്ങൾ വ്യാപാരത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുക മുതലായവ

സാമ്പത്തികനയപരിഷ്കരണ കാലഘട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ : ഒരു വിലയിരുത്തൽ

1991 ൽ ആരംഭിച്ച പുത്തൻ സാമ്പത്തിക നയം നിരവധി നേട്ടങ്ങളും കോട്ടങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

നേട്ടങ്ങൾ (ഗുണങ്ങൾ)

1. GDP വർദ്ധിച്ചു. GDP യുടെ വളർച്ചാനിരക്ക് 1980–ൽ 5.79% ആയിരുന്നത് 2016 ആയപ്പോൾ 7.6% മായി വർദ്ധിച്ചു.
2. വിദേശനിക്ഷേപം വർദ്ധിച്ചു. 1991–ൽ 103 ദശലക്ഷം ഡോളർ ആയിരുന്ന വിദേശ നിക്ഷേപം 2005 – 06 ആയപ്പോൾ 20243 ദശലക്ഷം ഡോളറായി വർദ്ധിച്ചു.
3. വിദേശ നാണ്യശേഖരം വർദ്ധിച്ചു
4. കയറ്റുമതി വർദ്ധിച്ചു.
5. ദാരിദ്ര്യ നിരക്ക് 2012 ആയപ്പോൾ 22% മായി കുറഞ്ഞു.

ദോഷഫലങ്ങൾ (Negative Impact):

1. കാർഷിക മേഖലയെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചു: പരിഷ്കരണ നടപടികൾ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചത് കാർഷിക മേഖലയെയാണ്. വെറും 3% വളർച്ചാനിരക്ക് മാത്രമാണ് കൃഷിയിലുണ്ടായത്. ഇതിനുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട കാരണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്.

(എ) കാർഷിക സബ്സിഡികൾ കുറവ് വരുത്തി

(ബി) കാർഷിക ഉൽപാദനച്ചെലവിലുള്ള വർദ്ധനവ്

(സി) കാർഷിക ഉൽപന്നങ്ങളുടെ വിലക്കുറവ്

(ഡി) സർക്കാർ നിക്ഷേപത്തിന്റെ കുറവ്

(ഇ) ഭക്ഷ്യവിളകളേക്കാൾ നാണ്യവിളകൾ കൂടുതൽ കയറ്റുമതി ചെയ്തു. ഇത് ഭക്ഷ്യ പ്രതിസന്ധി സൃഷ്ടിച്ചു.

2. വ്യാവസായിക മേഖലയെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചു - ഇതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്.

(എ) വിലകുറഞ്ഞ ഇറക്കുമതി

(ബി) ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ അഭാവം

(സി) വിദേശ ഉൽപനങ്ങളുടെ മത്സരം

(ഡി) അടിസ്ഥാനസൗകര്യമേഖലയിലെ നിക്ഷേപത്തിന്റെ കുറവ്

3. തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ വേ—്ത്ര വർദ്ധിച്ചില്ല: പരിഷ്കരണ കാലഘട്ടത്തചന്റ GDP വർദ്ധി ച്ചെങ്കിലും തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചില്ല. ഈ അവസ്ഥയെ തൊഴിൽരഹിത വളർച്ച എന്നാണ് വിമർശകർ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

4. നിക്ഷേപം പിൻവലിക്കൽ നയത്തിന്റെ പോരായ്മകൾ: നിക്ഷേപം പിൻവലിക്കൽ നയ ത്തിന്റെ ഭാഗമായി പലപ്പോഴും വളരെ ലാഭകരമായി ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്ന പല പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളേയും വളരെ വില കുറച്ചാണ് വിറ്റഴിച്ചത്. ഈ നയം നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് വലിയ അഴിമതിക്ക് കാരണമായി.

5. ധനനയത്തിന്റെ പോരായ്മകൾ: നികുതി പരിഷ്കരണംകൊണ്ട് സർക്കാരിന് വേണ്ടത്ര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

6. സാമൂഹ്യനീതിയുടേയും ക്ഷേമത്തിന്റെയും കുറവ്: പരിഷ്കരണനടപടികൾ രാജ്യത്തിന്റെ നീതിയും ക്ഷേമവും കുറക്കുന്നതിന് കാരണമായി. സ്വത്തിലും വരുമാനത്തിലുമുള്ള അസ മത്വം വർദ്ധിച്ചു.

അധ്യായം 4

ദാരിദ്ര്യം

ദാരിദ്ര്യം

ഒരു വ്യക്തിക്ക് ജീവിക്കാൻ ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങളായ വസ്ത്രം, ഭക്ഷണം, പാർപ്പിടം, വിദ്യാഭ്യാസം മുതലായവ ലഭിക്കാത്ത അവസ്ഥയാണ് ദാരിദ്ര്യം

കേവലദാരിദ്ര്യവും ആപേക്ഷിക ദാരിദ്ര്യവും

കേവല ദാരിദ്യം: ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ജീവിതാവശ്യങ്ങൾ പോലും നിറവേറ്റാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥ.

ആപേക്ഷികദാരിദ്ര്യം: അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ നിറവേറ്റി കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മറ്റുള്ളവരുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ദരിദ്രനായി കാണപ്പെടുന്ന അവസ്ഥ

ആരെല്ലാമാണ് ദരിദ്രർ

- ചേരികളിൽ താമസിക്കുന്നവർ
- തെരുവു കച്ചവടക്കാർ
- ആക്രി വസ്തുക്കൾ പെറുക്കുന്നവർ
- വീട്ടുവേലക്കാർ
- ഭിക്ഷക്കാർ
- ഓലമേഞ്ഞ വീടുള്ളവർ
- ഭൂമിയില്ലാത്ത കർഷകർ

ഇന്ത്യയിലെ ദരിദ്രരുടെ സവിശേഷതകൾ ഏവ?

- പോഷകാഹാര കുറവ്
- നിരക്ഷരത
- ആസ്തിയിരല്ലായ്മ
- സ്ഥിര ജോലിയില്ലായ്മ
- കൂടിയ മാതൃമരണനിരക്ക്
- കൂടിയ ശിശു മരണനിരക്ക്
- വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളശുചീകരണ സൗകര്യങ്ങളുടെ ദൗർലഭ്യം

ജയിൽ ജീവിതചെലവ്?

- ദാരിദ്രരേഖ നിർണ്ണയിക്കുന്ന ഒരു മാനദണ്ഡമാണിത്
- ഒരു തടവുകാരന് ജീവൻ നിലനിർത്താൻ ആവശ്യമായ ഭക്ഷണസാധനത്തിന്റെ വിലയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജീവിതചെലവ് കണക്കാക്കി.
- ഇത് കൊണ്ടുവന്നത് ദാദാബായി നവറോജിയാണ്

ദാരിദ്ര്യത്തെ തരം തിരിക്കുക

- **ദീർഘകാലമായിട്ടുള്ള ദരിദ്രർ(**Chronic Poor)
  - നിത്യ ദരിദ്രർ(Always Poor)
  - സാധാരണ ദരിദ്രർ(Usually Poor)
- **ക്ഷണികമായ ദരിദ്രർ(Transcient poor)**
  - ഇടക്കാല ദരിദ്രർ(Churning Poor)
  - യാദൃച്ഛിക ദരിദ്രർ(Occasionally Poor)

ദാരിദ്രരേഖ(Poverty Line)

- സമൂഹത്തിലുള്ള ദരിദ്രരും അല്ലാത്തവരുമായ ജനങ്ങളെ തരം തിരിക്കുന്ന സാങ്കല്പിക രേഖയാണിത്
- ഗ്രാമത്തിലുള്ള ഒരാൾക്ക് ഇത് കണക്കാക്കുന്നത് 2400 കലോറി ഊർജ്ജവും നഗര ത്തിലുള്ള ഒരാൾക്ക് 2100 കലോറി ഊർജ്ജവമാണ് ഒരു ദിവസത്തിൽ വേണ്ടത്. ഇതനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി 2012 ൽ ദാരിദ്ര്യരേഖ നിർവ്വചിച്ചിരിക്കുന്നത് ഗ്രാമത്തിൽ ഒരാളുടെ ഉപഭോഗചിലവ് 816 രൂപയും നഗരത്തിൽ 1000 രൂപയുമാണ് ഒരു മാസത്തേക്ക് ആവശ്യ മായി വരുന്നത്.

ഇന്ത്യയിലെ ദരിദ്രരുടെ എണ്ണം

തലയെണ്ണനുപാതം (Head Count Ratio)

ദരിദ്രരുടെ എണ്ണത്തെ ദാരിദ്ര്യരേഖക്ക് താഴെയുള്ള ജനസംഖ്യയുമായുള്ള അനുപാത മായി കണക്കാക്കുന്നതാണ് ഇത്.

$$\text{തലയെണ്ണൽ അനുപാതം} = \frac{\text{ദരിദ്രരുടെ എണ്ണം}}{\text{ആകെ ജനസംഖ്യ}}$$

ഇന്ത്യയിൽ ദാരിദ്ര്യം സംബന്ധിച്ച ഔദ്യോഗിക വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നത് നേഷ ണൻ സാമ്പിൾ സർവ്വെ ഓർഗനൈസേഷനാണ്. ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത് ഇപ്പോൾ നിധി ആയോഗ് (NitiAyog)ആണ്.

ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ (Causes of Poverty)

1. കുറഞ്ഞ വരുമാനം
2. തൊഴിലില്ലായ്മ
3. സമ്പത്തിലെയും വരുമാനത്തിലെയും അസമത്വം
4. ചൂഷണം
5. പണപ്പെരുപ്പം
6. കാർഷികമേഖലയിലെ സ്തംഭനാവസ്ഥ
7. കുറഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വളർച്ച്

8. കടബാദ്ധ്യത
9. അന്യവൽക്കരിക്കൽ

ദരിദ്ര നിർമ്മാജ്ജനത്തിനുള്ള നയങ്ങളും പരിപാടികളും

(ത്രിമാനസമീപനം)

വളർച്ചോന്മുഖ സമീപനം

- ജി.ഡി.പി./പിസി.ഐ എന്നിവയുടെ ധ്രുതഗതിയിലുള്ള വളർച്ചയാണിത്. കിനിഞ്ഞിറങ്ങൽ സിദ്ധാന്തം (Trickledown Theory)അനുസരിച്ച് സാമ്പത്തികവളർച്ചയുടെ നേട്ടങ്ങൾ സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലേക്കും വ്യാപിക്കും.

തൊഴിൽ ദാന പദ്ധതികൾ

(a) സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികൾ

(1) REGP (ഗ്രാമീണ തൊഴിലുല്പാദന പരിപാടി)

(2) PMRY (പ്രൈം മിനിസ്റ്റേഴ്സ് റോസ്ഗാർ യോജന)

(3) SGSY (സ്വർണ ജയന്തി ഗ്രാമ സ്വരോസ്ഗാർ യോജന)

(4) SJSRY (സ്വർണ്ണ ജയന്തി ഷഹാരി റോസ്ഗാർ യോജന)

(5) JRY (ജവഹർ റോസ്ഗർ യോജന)

(6) NRY (നെഹ്റു റോസ്ഗർ യോജന)

(b) വേതന തൊഴിൽ പദ്ധതികൾ

- NREGP (ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതി)
- 2005 – ൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു
- ഇത് ഇപ്പോൾ MGNREGP എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നു.
- ഒരു വർഷം കുടുംബത്തിലെ ഒരു വ്യക്തിക്ക് 100 ദിവസത്തെ ജോലി വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു.
- ഇത് കേരളത്തിൽ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നു

ജോലിക്ക് പകരം ഭക്ഷണം പദ്ധതി (NFW)

സമ്പൂർണ ഗ്രാമീണ റോസ്ഗാർ യോജന (SGRY)

3. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ

(എ) ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാപദ്ധതികൾ

- പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം (PDS)
- സംയോജിത ശിശു വികസനപദ്ധതി (ICDS)
- സ്കൂളുകളിൽ ഉച്ചഭക്ഷണം (MDMS)
- അന്നപൂർണ്ണ പദ്ധതി

- അന്ത്യോദയ അന്നയോജന (AAY)

(ബി) സാമൂഹ്യസുരക്ഷാപദ്ധതികൾ

- ആം ആദ്മി ബീമ യോജന
- ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ ഓൾഡ്ഏജ് പെൻഷൻ സ്കീം
- രാഷ്ട്രീയ സ്വാസ്തിക ബീമ യോജന
- അടൽ പെൻഷൻ യോജന
- ദേശീയ സാമൂഹിക സഹായപദ്ധതി

ചോദ്യം:- ദാരിദ്ര്യനിവാരണ പരിപാടികളെ വിമർശനാത്മകമായി വിലയിരുത്തുക

ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനത്തിനായി ഇന്ത്യയിൽ വിവിധ സമീപനങ്ങളും പരിപാടികളും പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടും പട്ടിണി, പോഷകാഹാരകുറവ്, നിരക്ഷരത, അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവം എന്നിവ ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നു. പ്രധാനപ്പെട്ട പോരായ്മകൾ.

- പദ്ധതികൾക്കാവശ്യമായ പണം, തീർത്തും അപര്യാപ്തമാണ്.
- പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കാൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഏജൻസികൾ കാര്യശേഷിയില്ലാത്തവരും അഴിമതിക്കാരുമാണ്.
- വിഭവങ്ങളുടെ കാര്യക്ഷമതയില്ലാത്ത ഉപയോഗം
- പദ്ധതി സഹായങ്ങൾ അനർഹരായവരുടെ കൈകളിലെത്തുന്നുണ്ട്.
- അഴിമതി, സ്വജനപക്ഷപാതം, ചുവപ്പ് നാട മുതലായവ

അധ്യായം 5

ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യമൂലധന രൂപീകരണം

മനുഷ്യ മൂലധനം

വിദ്യാസമ്പന്നരും പരിശീലനം നേടിയവരുമായ വ്യക്തികളെ മനുഷ്യവിഭവശേഷി അല്ലെങ്കിൽ മനുഷ്യ മൂലധനം എന്നാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്.

മനുഷ്യ മൂലധനത്തിന്റെ ഉറവിടങ്ങൾ

1. **വിദ്യാഭ്യാസം :** വിദ്യാഭ്യാസത്തിലുള്ള നിക്ഷേപം
2. **ആരോഗ്യം:** ആരോഗ്യത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള ചെലവ്
    - പ്രാതിരോധ മരുന്നുകൾ
    - രോഗശമന മരുന്നുകൾ
    - സമൂഹ ഔഷധം
    - ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളവും ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങളും.
3. **ജോലിസ്ഥലത്ത് പരിശീലനം:** സ്ഥാപനത്തിനുള്ളിലോ സ്ഥാപനത്തിന് പുറത്തുള്ള പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങളിലോ പരിശീലനം നൽകാം.
4. **കുടിയേറ്റം:** മെച്ചപ്പെട്ട ജോലിയും ശമ്പളവും ലഭിക്കാൻ ആളുകൾ മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറുന്നു, കുടിയേറ്റത്തിന്റെ ചെലവും മനുഷ്യ മൂലധനത്തിന്റെ ഉറവിടമാണ്.
5. **വിവരങ്ങൾ (Information)**

മനുഷ്യ മൂലധനവും ഭൗതിക മൂലധനവും - ഒരു താരതമ്യം

സാമ്യതകൾ	വൈജാത്യങ്ങൾ
• രണ്ടും നിക്ഷേപത്തിന്റെ ഫലമാണ് • രണ്ടിന്റെയും മൂല്യം കാലത്തിനനുസരിച്ച് കുറയുന്നു • രണ്ടും സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കും വികസനത്തിനും സംഭാവന ചെയ്യുന്നു. • രണ്ടും രാജ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ ചലനാത്മകമാണ്.	• ഭൗതിക മൂലധനം മൂർത്തവും മനുഷ്യ മൂലധനം അമൂർത്തവുമാണ്. • ഭൗതിക മൂലധനം ഉടമയിൽ നിന്ന് വേർതിരിക്കാവുന്നതാണ്, എന്നാൽ മനുഷ്യ മൂലധനം അങ്ങനെയല്ല • ഭൗതിക മൂലധനം ഉപയോഗത്തിനനുസരിച്ച് കുറയുന്നു. മനുഷ്യ മൂലധനം കാലക്രമേണയാണ് കുറയുന്നത്.

മനുഷ്യ മൂലധനവും സാമ്പത്തിക വളർച്ചയും

• വിദ്യാഭ്യാസമുള്ള വ്യക്തിക്ക് സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്ക് കൂടുതൽ സംഭാവന നൽകാൻ കഴിയും.

• ആരോഗ്യമുള്ള ഒരാൾക്ക് ദേശീയ വരുമാനത്തിലേക്ക് കൂടുതൽ സംഭാവന ചെയ്യാൻ കഴിയും

• വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, തൊഴിൽ പരിശീലനം എന്നിവ ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയും വരുമാന ശേഷിയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു

• പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യ വികസിപ്പിക്കാൻ വിദ്യാഭ്യാസം സഹായിക്കുന്നു

ഇന്ത്യ ഒരു വിജ്ഞാന സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയായി ഉയർന്നുവരുന്നു: കാരണങ്ങൾ

• IT/ ITES വ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ച

• വിദഗ്ധ തൊഴിലാളികളുടെ ലഭ്യത

• മെച്ചപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും ശക്തമായ രാഷ്ട്രീയ സംവിധാനവും

• ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വളർച്ച

• ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിൽ പ്രാവീണ്യം

മനുഷ്യ മൂലധനവും മനുഷ്യ വികസനവും

വിദ്യാഭ്യാസ - ആരോഗ്യ മേഖലയിലെ നിക്ഷേപം;

- ഉത്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു
- മനുഷ്യ ക്ഷേമം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു
- മനുഷ്യവികസനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു,

ഇന്ത്യയിലെ വിദ്യാഭ്യാസ, ആരോഗ്യ മേഖലകളിലെ നിയന്ത്രക സ്ഥാപനങ്ങൾ

• **NCERT** - നാഷണൽ കൗൺസിൽ ഫോർ എഡ്യൂക്കേഷണൽ റിസർച്ച് ആൻഡ് ട്രെയിനിംഗ്

• **AICTE** - ഓൾ ഇന്ത്യ കൗൺസിൽ ഫോർ ടെക്നിക്കൽ എഡ്യൂക്കേഷൻ

• **UGC** - യൂണിവേഴ്സിറ്റി ഗ്രാന്റ് കമ്മീഷൻ

• **ICMR** - ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഫോർ മെഡിക്കൽ റിസർച്ച്

• **നഴ്സിംഗ് കൗൺസിൽ**

• **ഫാർമസി കൗൺസിൽ**

വിദ്യാഭ്യാസം - മൗലികാവകാശം

• വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശ നിയമം 2009 ഡിസംബറിൽ പാസാക്കി.

• ഈ നിയമം 6 നും 14 നും മധ്യേപ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് നിർബന്ധിതവും സൗജന്യവുമായ വിദ്യാഭ്യാസം മൗലികാവകാശമാക്കി മാറ്റുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള സർക്കാർ ചെലവിന്റെ വളർച്ച

1952 2012 കാലയളവിൽ;

- വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായുള്ള സർക്കാർ ചെലവ് 7.92 മുതൽ 11.7 വരെ ഉയർന്നു (മൊത്തം ചെലവിന്റെ ശതമാനമായി)
- വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായുള്ള സർക്കാർ ചെലവ് 0.64 മുതൽ 3.31 വരെ ഉയർന്നു (ജിഡിപി യുടെ ശതമാനത്തിൽ)
- വിദ്യാഭ്യാസ ചെലവിന്റെ സിംഹഭാഗവും ചെലവിട്ടത് പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വേണ്ടിയായിരുന്നു. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വളരെ കുറച്ച് മാത്രമാണ് ചെലവിട്ടത്.

ഇന്ത്യയിലെ വിദ്യാഭ്യാസ നേട്ടങ്ങൾ

1990 2012 കാലയളവിൽ;

- മുതിർന്നവരുടെ സാക്ഷരതാ നിരക്ക് വർദ്ധിച്ചു (പുരുഷന്മാർ : 61.9 മുതൽ 76 & സ്ത്രീകൾ: 37.9 മുതൽ 54.9 വരെ)
- പ്രാഥമിക പൂർത്തീകരണ നിരക്ക് മെച്ചപ്പെട്ടു (പുരുഷൻ : 78 മുതൽ 96 & സ്ത്രീകൾ: 61 മുതൽ 95 വരെ)
- യുവജന സാക്ഷരതാ നിരക്ക് വർദ്ധിച്ചു (പുരുഷന്മാർ : 76.6 മുതൽ 88 വരെ & സ്ത്രീ കൾ: 54.2 മുതൽ 74 വരെ)

ഭാവിയിലേക്കുള്ള വെല്ലുവിളികൾ

• നിരക്ഷരത (32 ഇപ്പോഴും നിരക്ഷരരാണ്)

• ലിംഗ അസമത്വം

• വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക്

• ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ കുറഞ്ഞ പങ്കാളിത്തം

• അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവാക്കൾക്കിടയിലെ തൊഴിലില്ലായ്മയുടെ തോത് വർധിക്കുന്നു

അധ്യായം – 6

ഗ്രാമ വികസനം

പിന്നോക്കാവസ്ഥയിൽ നിൽക്കുന്ന ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളെ വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുക എന്നതാണ് ഗ്രാമീണ വികസനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. ഇന്ത്യയിൽ നല്ലൊരു ഭാഗം ജനസംഖ്യ ഗ്രാമങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നു. കൂടാതെ നല്ലൊരു ഭാഗം ജനങ്ങളും കൃഷിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അവസ്ഥ യിൽ നിന്നും അവരുടെ സാമ്പത്തിക നില മെച്ചപ്പെട്ട് പുരോഗതി കൈവരിക്കണമെങ്കിൽ ഗ്രാമീണ വികസനം സാധ്യമാകേണ്ടതുണ്ട്.

ഗ്രാമീണ വികസനത്തിന് ആവശ്യമായ ചില മേഖലകൾ:

- മനുഷ്യവിഭവ വികസനം
- സാക്ഷരത, വിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽ നൈപുണി
- ഭൂപരിഷ്കരണം
- ഗ്രാമപ്രദേശത്തെ ഉൽപാദനത്തെ സഹായിക്കുന്ന വിഭവങ്ങളുടെ വികസനം
- അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനം (വൈദ്യുതി, ജലസേചനം, വായ്പാ വിതരണം, ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ)
- കാർഷിക വിപണനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക
- ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനവും, പാവപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തലും.

ഗ്രാമവികസനത്തിന്റെ പ്രധാന വെല്ലുവിളികൾ

- ദാരിദ്ര്യം
- തൊഴിലില്ലായ്മ
- അടിസ്ഥാന സൗകര്യത്തിന്റെ അപര്യാപ്തത
- വായ്പയുടെ അഭാവം
- കൃഷിയെ അമിതമായി ആശ്രയിക്കുന്നു
- കാർഷിക വിപണന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ അഭാവം

ഗ്രാമീണ വായ്പ – പ്രധാന മാറ്റങ്ങൾ

- 1969-ൽ 14 വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ ദേശസാൽക്കരിക്കപ്പെട്ടു
- 1982-ൽ ദേശീയ കാർഷിക ഗ്രാമ വികസന ബാങ്കിന്റെ സ്ഥാപനം

- RRB (മേഖലാ ഗ്രാമ ബാങ്കുകളുടെ സ്ഥാപനം)
- സഹകരണ ബാങ്കുകൾ, ഭൂപണയ ബാങ്കുകൾ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു.
- സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ (SHGs)

ബഹുമുഖ ഗ്രാമീണ വായ്പാ സംവിധാനം – പ്രധാന സ്ഥാപനങ്ങൾ

- ദേശീയ കാർഷിക ഗ്രാമ വികസന ബാങ്ക് (NABARD) 1982
- വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ
- റീജ്യണൽ റൂറൽ ബാങ്കുകൾ
- സഹകരണ സംഘങ്ങൾ
- ഭൂവികസന ബാങ്കുകൾ
- സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ

സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ (SHGs)

- ചെറുകിട വായ്പകൾ നൽകുന്നു
- കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ മെമ്പർമാർക്ക് വായ്പ നൽകുന്നു.
- മെമ്പർമാരിൽ സമ്പാദ്യശീലങ്ങൾ വളർത്തുന്നു.

കാർഷിക വിപണനം

കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ശേഖരണം, സംസ്കരണം, പാക്കിംഗ്, തരംതിരിക്കൽ, വിതരണം എന്നിവ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രക്രിയയാണ് കാർഷിക വിപണനം.

വിപണന മേഖല മെച്ചപ്പെടുത്താൻ അവലംബിച്ച മാർഗ്ഗങ്ങൾ

1. നിയന്ത്രിത കമ്പോളങ്ങൾ – സുതാര്യവും കൃത്യവുമായ വിപണന ഉപാധികൾ ഉപയോഗിച്ച് വിപണിയുടെ നിയന്ത്രണം സാധ്യമാക്കി.
2. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളായ റോഡ്, റെയിൽവെ, സംഭരണശാലകൾ എന്നിവ ഒരുക്കുക.
3. സഹകരണ വിപണനം ഉറപ്പാക്കുക.
4. നയപരമായ സമീപനങ്ങൾ
    - താങ്ങുവില നിശ്ചയിക്കൽ
    - FCI ഗോഡൗൺ
    - പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം (PDS)

ബദൽ വിപണന മാർഗ്ഗങ്ങൾ

അപ്നി മണ്ഡി	–	പഞ്ചാബ്, ഹരിയാന, രാജസ്ഥാൻ
റയ്തു ബസാർ	–	ആന്ധ്രപ്രദേശ്, തെലുങ്കാന

ഹദാസ് പർമണ്ഡി - പൂനെ

ഉഴവർ സന്ധീസ് - തമിഴ്നാട്

ഉദ്പാദന പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ വൈവിധ്യവൽക്കരണം

1. **മൃഗസംരക്ഷണം**

നേട്ടങ്ങൾ

- ഉപജീവന മാർഗ്ഗം
- ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നു.
- പാചക ഇന്ധനം ലഭിക്കുന്നു. (ഗോബർ ഗ്യാസ്)
- പോഷകമൂല്യമുള്ള ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ ലഭിക്കുന്നു -

പാലുദ്പാദനത്തിൽ ധവള വിപ്ലവം - പിതാവ് ഡോ: വർഗ്ഗീസ് കുര്യൻ

2. **മത്സ്യ ബന്ധനം**

സ്രോതസ്സുകൾ

സമുദ്രങ്ങൾ, പുഴകൾ, കുളങ്ങൾ

GDPയുടെ 14% മത്സ്യബന്ധനത്തിന്റെ സംഭാവനയാണ്.

വെല്ലുവിളികൾ

- തൊഴിലില്ലായ്മ
- ദാരിദ്ര്യം
- മറ്റുതൊഴിൽ മാർഗ്ഗത്തിന്റെ അഭാവം
- നിരക്ഷരത
- കടബാധ്യത

3. **പഴം പച്ചക്കറി കൃഷി**

പഴങ്ങൾ, പച്ചക്കറികൾ, കിഴങ്ങുവർഗ്ഗങ്ങൾ, പുഷ്പങ്ങൾ, ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ, സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ എന്നീ കൃഷിയിൽ ഇന്ത്യ മുന്നിലാണ്. പഴം, പച്ചക്കറി കൃഷിയിലെ വിപ്ലവം സുവർണ്ണ വിപ്ലവം, (Golden Revolution) എന്നറിയപ്പെടുന്നു.

മറ്റു ജീവിത ഉപാധികൾ

വിവര സാങ്കേതിക വിദ്യ

- കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിലയെകുറിച്ച് കർഷകർക്ക് അറിവ് ലഭിക്കുന്നു.
- കാലാവസ്ഥ, മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത എന്നിവയെ കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു.
- പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകളെ കുറിച്ച് അറിവ് ലഭിക്കുന്നു.

ജൈവകൃഷിയും സുസ്ഥിര വികസനവും

പരിസ്ഥിതി സന്തുലനത്തെ വീണ്ടെടുക്കുകയും, നിലനിർത്തുകയും മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന പരിസ്ഥിതിക്കിണങ്ങിയ സമഗ്ര കൃഷിരീതിയാണ് ജൈവകൃഷി

ജൈവകൃഷിയുടെ ഗുണങ്ങൾ

- മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത നിലനിർത്തുന്നു.
- ജൈവോൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് ആവശ്യക്കാർ ഏറെയാണ്.
- പോഷകമൂല്യം കൂടുതലാണ്.
- കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു.
- വിദേശ വിപണിയിൽ ആവശ്യക്കാർ കൂടുതലാണ്.
- ഗുണമേന്മയുള്ള ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു.

ജൈവകൃഷിയുടെ ദോഷങ്ങൾ

- വിളവ് കുറവായിരിക്കും.
- വില താരതമ്യേന കൂടുതലായിരിക്കും
- കമ്പോളത്തിന്റെ അഭാവം
- കീടബാധ കൂടുതലായിരിക്കും.

അധ്യായം - 7

തൊഴിൽ വളർച്ചയും അനൗപചാരികവൽക്കരണവും മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങളും

തൊഴിൽ പഠനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം

- ❖ തൊഴിലിന്റെ ഗുണത്തെകുറിച്ചും ലഭ്യതയെകുറിച്ചും വിവരം ലഭിക്കുന്നു.
- ❖ വിവിധ മേഖലകളിലെ തൊഴിലിനെകുറിച്ചും ദേശീയവരുമാനത്തിലെ പങ്കിനെകുറിച്ചും അറിയാൻ കഴിയുന്നു.
- ❖ മനുഷ്യവിഭവങ്ങളുടെ ആസൂത്രണം സാധ്യമാക്കുന്നു.
- ❖ ചൂഷണം, ബാലവേല, ജോലിയിലെ സ്ത്രീ പുരുഷ അസമത്വം എന്നിവ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയുന്നു.

തോഴിൽ മേഖലയിലെ സ്ത്രീകളുടെ കുറഞ്ഞ പങ്കാളിത്തത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ

- ❖ കുറഞ്ഞ സാക്ഷരത
- ❖ തൊഴിലില്ലായ്മ
- ❖ അവസരങ്ങൾ കുറവ്
- ❖ ജോലിസ്ഥിരതയില്ലായ്മ

തൊഴിൽ ജനസംഖ്യാ അനുപാതം = $\frac{\text{മൊത്തം തൊഴിലാളികൾ}}{\text{ജനസംഖ്യ}} \times 100$

വിവിധ തൊഴിൽ മേഖലകൾ

- ➢ സ്ഥിരം ശമ്പളക്കാർ – ഉദാ : സർക്കാർ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നവർ - സ്ഥിര തൊഴിലാളികൾ.
- ➢ കൂലിത്തൊഴിലാളികൾ - ദിവസ വേതനത്തിനായി ജോലി ചെയ്യുന്നവർ.
- ➢ സ്വയം തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നവർ - ഉപജീവനത്തിനായി സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങി ജോലി ചെയ്യുന്നവർ - ഉദാ: ഷോപ്പുടമകൾ, ചാർട്ടേർഡ് അക്കൗണ്ടന്റുമാർ, വക്കീലന്മാർ തുടങ്ങിയവർ.

<u>ഇന്ത്യയിലെ തൊഴിലിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ</u>

- ➢ 93% തൊഴിലാളികളും അസംഘടിത മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നു. 7% മാത്രം സംഘടിത മേഖലയിൽ.
- ➢ കാലിക തൊഴിലില്ലായ്മ കൃഷിയിൽ അനുഭവപ്പെടുന്നു.
- ➢ അസംഘടിത മേഖലയിൽ കൂലി കുറവാണ്.
- ➢ ബാലവേല ഇപ്പോഴും പലയിടത്തും നിലനിൽക്കുന്നു.
- ➢ സംഘടിത മേഖലയിൽ ജോലി സുരക്ഷിതത്വമുണ്ട്.

സംഘടിത മേഖലയുടെ പ്രത്യേകതകൾ

- ഉയർന്ന ശമ്പളം
- ആരോഗ്യ ഇൻഷൂറൻസ്
- സേവനാനുകൂല്യങ്ങൾ, പെൻഷൻ, പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട്, ഗ്രാറ്റുവിറ്റി.

തൊഴിലില്ലായ്മയുടെ വിവരശേഖര ഉറവിടങ്ങൾ

- നാഷണൽ സാമ്പിൾ സർവ്വേ ഓർഗനൈസേഷൻ (NSSO)
- സെൻസസ് റിപ്പോർട്ട്
- ഏംപ്ലോയ്മെന്റ് എക്സ്ചേഞ്ച് റിപ്പോർട്ടുകൾ

വിവിധയിനം തൊഴിലില്ലായ്മകൾ

1. പ്രകടമായ തൊഴിലില്ലായ്മ

ജോലി ചെയ്യാൻ കഴിവും സന്നദ്ധതയുമുണ്ടായിട്ടും ജോലി ലഭിക്കാത്ത അവസ്ഥയെ പ്രകടമായ തൊഴിലില്ലായ്മ (Open Unemployment) എന്നു പറയുന്നു.

2. പ്രച്ഛന്ന തൊഴിലില്ലായ്മ

ജോലി ചെയ്യുന്നതിന് ആവശ്യമായതിലും അധികം പേർ ഒരു മേഖലയിൽ തൊഴിലെടുക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവിടെ പ്രച്ഛന്ന തൊഴിലില്ലായ്മയുണ്ടെന്ന് പറയാം. കാർഷിക മേഖല ഇതിനുദാഹരണമാണ്.

3. കാലികമായ തൊഴിലില്ലായ്മ

കാലാവസ്ഥക്കനുസരിച്ച് ചില പ്രത്യേക കാലം മാത്രം തൊഴിൽ ലഭിക്കുകയും മറ്റു സമയങ്ങളിൽ തൊഴിൽ രഹിതരായി നിൽക്കുന്ന അവസ്ഥയാണിത്. കാർഷിക മേഖലയിൽ ഇത്തരം തൊഴിലില്ലായ്മ സർവ്വസാധാരണമാണ്.

തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി

2005 സെപ്തംബർ 7ന് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി **(NREGP)**, പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങളുള്ള തൊഴഇൽ ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധതയുള്ള ഗ്രാമീണ കുടുംബത്തിന് ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം 100 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ ഉറപ്പ് നൽകുന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ പദ്ധതി MGNREGP എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. (മഹാത്മാ ഗാന്ധി നേഷണൽ റൂറൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ജനറേഷൻ പ്രോഗ്രാം)

തൊഴിൽ രഹിത വളർച്ച (Jobless Growth)

1990 കളിൽ GDP യിൽ കുത്തനെ വർദ്ധനവുണ്ടായി എന്നാൽ തൊഴിൽ വളർച്ചാ നിരക്ക് കുറഞ്ഞു. അതായത് കൂടുതൽ തൊഴിൽ സൃഷ്ടിക്കാതെ തന്നെ കൂടുതൽ സാധന സേവനങ്ങൾ ഉദ്പാദിപ്പിക്കാൻ നമുക്ക് കഴിഞ്ഞു. ഈ പ്രതിഭാസത്തെയാണ് തൊഴിൽരഹിത വളർച്ച എന്നു പറയുന്നത്.

അധ്യായം 8

അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ

ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ വികസനത്തിന് ആവശ്യമായ വൈദ്യുതി, വെള്ളം, വാർത്താവിനിമയം തുടങ്ങിയവയെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ എന്ന് പറയുന്നു.

അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളെ രണ്ടായി തരംതിരിക്കാം.

1. സാമ്പത്തിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ

ഗതാഗതം, വൈദ്യുതി, ഇൻഷൂറൻസ് കമ്പനികൾ, പവർ സ്റ്റേഷൻസ്, ബാങ്കുകൾ, വാർത്താവിനിമയ സൗകര്യങ്ങൾ.

2. സാമൂഹിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ

വിദ്യാഭ്യാസം: സ്കൂളുകൾ, കോളേജുകൾ.

ആരോഗ്യം: ആശുപത്രികൾ, ശുചിത്വസംവിധാനങ്ങൾ, കുടിവെള്ള പദ്ധതികൾ.

പാർപ്പിടം.

അടിസ്ഥാനസൗകര്യത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം:

(a) കാർഷിക, വ്യാവസായിക വികസനത്തെ സഹായിക്കുന്നു.

(b) ഉൽപാദനക്ഷമതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

(c) ജീവിതഗുണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

(d) മെച്ചപ്പെട്ട ആരോഗ്യസംരക്ഷണസംവിധാനം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.

(e) ദാരിദ്ര്യവും തൊഴിലില്ലായ്മയും കുറക്കുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളുടെ അവസ്ഥ

അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിൽ സർക്കാരിന്റെ നിക്ഷേപം അപര്യാപ്തമായതിനാൽ പൊതു സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം പ്രധാന പങ്കു വഹിക്കുന്നു.

- ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളുടെ അപര്യാപ്തത
- ഗ്രാമങ്ങളിലെ 56% വീടുകളിൽ മാത്രമാണ് വൈദ്യുതീകരിച്ചത്.
- 43%ഗ്രാമീണ വീടുകളിലും മണ്ണെണ്ണയാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്.
- 90% ഗ്രാമീണ വീടുകളിലും ജൈവ ഇന്ധനമാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്
- പൈപ്പ് വെള്ളം 24% പേർക്ക് മാത്രമേ ഉള്ളൂ.

ഊർജ്ജം (Energy)

ഏതൊരു സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനത്തിനും ഊർജ്ജം ആവശ്യമാണ്. ആധുനിക ലോകത്തിലെ പ്രധാന ഊർജ്ജ ഉറവിടങ്ങൾ കൽക്കരി, പെട്രോളിയം, പ്രകൃതിവാതകം, വൈദ്യുതി എന്നിവയാണ്.

ഊർജ്ജത്തിന്റെ ഉറവിടങ്ങൾ

ഊർജ്ജത്തിന്റെ ഉറവിടങ്ങളെ രണ്ടായി തരംതിരിക്കാം:

1. **വാണിജ്യ ഊർജ്ജം (Commercial Energy):** വാണിജ്യ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്ന കൽക്കരി, പെട്രോളിയം, പ്രകൃതിവാതകം, വൈദ്യുതി എന്നിവയാണ് ഇവയിൽ പ്രധാനം.
2. **വാണിജ്യേതര ഊർജ്ജം:** വിറക്, ചവറ്, ഉണങ്ങിയ ചാണകം എന്നിവ വാണിജ്യേതര ഊർജ്ജങ്ങളാണ്. വീട്ടാവശ്യത്തിന് വേണ്ടിയാണ് ഇത് പ്രധാനമായും ഉപയോഗിക്കുന്നത്. വാണിജ്യോർജ്ജവും വാണിജ്യേതര ഊർജ്ജവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ആദ്യത്തേത് തീർന്ന് പോകുന്നതാണ്. എന്നാൽ രണ്ടാമത്തേത് പുതുക്കാവുന്നതാണ്.

പരമ്പരാഗതവും പാരമ്പര്യേതരവുമായ ഊർജ്ജം

ഊർജ്ജത്തെ പരമ്പരാഗതമെന്നും, പാരമ്പര്യേതരമെന്നും തരംതിരിക്കാം. കൽക്കരി, പെട്രോളിയം, വൈദ്യുതി എന്നിവ പരമ്പരാഗത ഊർജ്ജങ്ങളാണ്. ഇത് പുതുക്കാനാവാത്തതും (non-renewable) മലീനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നതുമാണ്.

സൂര്യൻ, കാറ്റ്, വേലിയേറ്റം, തിരമാല, ജൈവപിണ്ഡങ്ങൾ (Bio-mass) തുടങ്ങിയവ പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകളാണ്. ഇവ പുനഃസ്ഥാപിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതും (renewable) മലിനീകരണം ഉണ്ടാകാത്തതുമാണ്.

വാണിജ്യോർജ്ജത്തിന്റെ ഉപയോഗരീതി

ഇപ്പോൾ വാണിജ്യോർജ്ജ ഉപഭോഗം 65%മാണ് (കൽക്കരി 55%, ഓയിൽ 31%, പ്രകൃതി വാതകം 11%, ജലവൈദ്യൂതി 3%), വാണിജ്യേതര ഊർജ്ജം 35%.

വൈദ്യുതി

വൈദ്യുതിയുടെ പ്രധാന ഉറവിടങ്ങൾ ജലവൈദ്യുതി, താപവൈദ്യുതി, അണുവൈദ്യുതി എന്നിവയാണ്. ഇലക്ട്രിസിറ്റി ബോർഡ്, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയെ യൂട്ടിലിറ്റീസ് (utilities) എന്ന് പറയുന്നു. സ്വന്തമായി വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന സംവിധാനത്തെ നോൺ -യൂട്ടിലിറ്റീസ് (non-utilities) എന്ന് പറയുന്നു.

വൈദ്യുതി മേഖലയിലെ വെല്ലുവിളികൾ

1. അപര്യാപ്തമായ വൈദ്യുതി ഉൽപാദനശേഷി.
2. സംപ്രേഷ നഷ്ടം, വിതരണ നഷ്ടം.
3. വൈദ്യുതി മോഷണം.
4. ഇടക്കിടെയുള്ള പവർകട്ട്.
5. അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളായ കൽക്കരി, യുറേനിയം എന്നിവയുടെ ക്ഷാമം.

വൈദ്യുതി മേഖലയിലെ പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ

1. പുതുക്കാവുന്ന ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
2. അസംസ്കൃതവസ്തുക്കളുടെ പുതിയ ഉറവിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക.
3. CFL, LED മുതലായ ഊർജ്ജലാഭങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന തന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുക.
4. സംപ്രേഷണ, വിതരണ നഷ്ടം പരമാവധി കുറക്കുക.
5. വൈദ്യുതി മോഷണം തടയുക.
6. പൊതുസ്വകാര്യപങ്കാളിത്തം (PPP) പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

ആരോഗ്യം

ഒരു മനുഷ്യന്റെ ക്ഷേമത്തെ അളക്കുവാനുള്ള ഒരു അളവുകോലാണ് (yard stick) ആരോഗ്യം. ആരോഗ്യമുള്ള ജനതയാണ് ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ പ്രധാനസമ്പത്ത്.

ആരോഗ്യസൂചകങ്ങൾ

- ശൈശവ മരണനിരക്ക്
- മാതൃമരണനിരക്ക്
- ആയുർദൈർഘ്യം
- പോഷകാഹാരാവസ്ഥ
- രോഗാതുരത
- ആരോഗ്യഅടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ

ആരോഗ്യഅടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ അവസ്ഥ (State Health Infrastructure)

ആരോഗ്യസം സ്ഥമായ പ്രശ്നങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും മാർഗ്ഗംനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും സർക്കാരിന് പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്കുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് ആരോഗ്യവിദ്യാഭ്യാസം, ഭക്ഷണത്തിൽ മായം ചേർക്കൽ, മരുന്നുകൾ, മെഡിക്കൽ പ്രൊഫഷൻ മുതലായവ. ആശുപത്രികൾ, ഡോക്ടർമാർ, നഴ്സുമാർ, പാരാമെഡിക്കൽ സ്റ്റാഫ്, കിടത്തിചികിത്സിക്കാനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ, ചികിത്സോപകരണങ്ങൾ, ഔഷധങ്ങൾ എന്നിവ ആരോഗ്യഅടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ ആരോഗ്യസംവിധാനം

ഇന്ത്യയിലെ ആരോഗ്യസംവിധാനങ്ങളെ മൂന്നായ് തരംതിരിക്കാം.

1. പ്രൈമറി ആരോഗ്യപരിപാലനം.
2. സെക്കണ്ടറി ആരോഗ്യപരിപാലനം
3. ട്ടേർഷ്യറി ആരോഗ്യപരിപാലനം

പ്രൈമറി ആരോഗ്യപരിപാലനം

- രോഗങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുവാനും തടയാനും നിയന്ത്രിക്കുവാനുമുള്ള പഠനം.
- പോഷകാഹാരം, ശുദ്ധജലം, ശുചീകരണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ഉൽബോധനം.
- കുട്ടികളുടെയും അമ്മമാരുടെയും ആരോഗ്യപരിപാലനം.
- പകർച്ചവ്യാധികൾക്കെതിരെയുള്ള കുത്തിവെയ്പുകൾ.
- ഔഷധങ്ങളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കൽ.

സെക്ക–റി ആരോഗ്യപരിപാലനം

X-ray, Scanning, ECG, സർജറി തുടങ്ങിയവക്കുള്ള സൗകര്യങ്ങളും രോഗം തിരിച്ചറിയാനും ചികിത്സിക്കുവാനുമുള്ള ഹോസ്പിറ്റലുകൾ.

ട്ടേർഷ്യറി ആരോഗ്യപരിപാലനം

മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസവും ഗവേഷണവും നടക്കുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളാണിവ. eg:

AIIMS, NIMHANS തുടങ്ങിയവ ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

ആരോഗ്യ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളും സ്വകാര്യമേഖലയും

ആരോഗ്യമേഖലയിൽ ഗവൺമെന്റിന്റെ പങ്കാളിത്തം പര്യാപ്തമല്ല. 70%ത്തോളം ഹോസ്പിറ്റലുകളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത് സ്വകാര്യമേഖലയാണ്. ഇന്ത്യയിൽ ഔഷധനിർമ്മാണവ്യവസായം കൂടുതലും സ്വകാര്യമേഖലയിലാണ്. അടുത്തകാലത്ത് സ്വകാര്യമേഖലയിൽ മെഡിക്കൽ കോളേജുകൾ മുളച്ച് പൊന്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഭാരതീയ ചികിത്സാ സംവിധാനങ്ങൾ (Indian System of Medicine – ISM)

ഭാരതീയ ചികിത്സാ സംവിധാനം 'AYUSH' എന്നുവിളിക്കുന്ന 6 രീതികൾ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്. 1. ആയുർവേദം, 2. യുനാനി, 3. യോഗ, 4. സിദ്ധ, 5. ഹോമിയോപ്പതി, 6. പ്രകൃതിചികിത്സ.

മെഡിക്കൽ ടൂറിസം (Medical Tourism)

ചികിത്സക്കായി ആളുകൾ ഇന്ത്യയിൽ എത്തുന്നതിനെയാണ് മെഡിക്കൽ ടൂറിസമെന്ന് പറയുന്നത്. ധാരാളം വിദേശികൾ ചികിത്സക്കായി ഇന്ത്യയിലേക്ക് വരുന്നതിനുള്ളകാരണങ്ങൾ:

1. പുരോഗമിച്ച മെഡിക്കൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ ലഭ്യമാണ്.
2. അതിസമർത്ഥരായ ഡോക്ടർമാർ ഇന്ത്യയിൽ ധാരാളം ഉ്.
3. ഇന്ത്യയിലെ ഔഷധനിർമ്മാണ വ്യവസായം പുരോഗമിച്ചതാണ്.
4. ചികിത്സാചെലവ് വളരെ താഴ്ന്നതാണ്.

ഇന്ത്യയിലെ ആരോഗ്യമേഖലയിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ

1. നഗര-ഗ്രാമ അസമത്വം.
2. ധനിക-ദരിദ്ര വ്യത്യാസം.
3. കൂടിയ രോഗാതുരത.
4. സ്വകാര്യവൽക്കരണത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ.
5. സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ.
6. സർക്കാർ മേഖലയിലെ കുറഞ്ഞ നിക്ഷേപം.
7. ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ ഡോക്ടർമാരുടെ അപര്യാപ്തത.

സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യം

വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യരക്ഷ, തൊഴിൽ എന്നീ രംഗങ്ങളിൽ എല്ലാം സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ വിവേചനം പ്രകടമാണ്. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ:

1. സാക്ഷരതയിൽ സ്ത്രീകൾ പുരുഷന്മാരേക്കാൾ പിന്നിലാണ്.
2. സംഘടിതമേഖലയിൽ സ്ത്രീകൾ കുറവാണ്.
3. രോഗാതുരത സ്ത്രീകളിലാണ് കൂടുതൽ.
4. പോഷകാഹാരരാഹിത്യം കൂടുതൽ സ്ത്രീകളിലാണ്.
5. സ്ത്രീകളിൽ കൂടുതലും വിളർച്ച അനുഭവിക്കുന്നവരാണ്.
6. പെൺഭ്രൂണഹത്യ ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നു.

അദ്ധ്യായം 9

പരിസ്ഥിതിയും സുസ്ഥിരവികസനവും

പരിസ്ഥിതി – നിർവ്വചനം

- ഭൂമിയിലെ എല്ലാ വിഭവങ്ങളുടെയും സഞ്ചയമാണ് പരിസ്ഥിതി.
- ഇതിൽ ജൈവവും അജൈവവുമായ എല്ലാ ഘടകങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.
- **ജൈവഘടകങ്ങൾ: –** മൃഗങ്ങൾ, പക്ഷികൾ, സസ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയ എല്ലാ ജീവ ജാലങ്ങളും
- **അജൈവഘടകങ്ങൾ**: – ഭൂമി, വായു, വെള്ളം തുടങ്ങിയ ജീവനില്ലാത്ത വസ്തു ക്കളും

പരിസ്ഥിതിയുടെ ധർമ്മങ്ങൾ

- വിഭവങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.

  (എ) പുതുക്കാവുന്നവ: – ജലം, വായു, മുതലായവ

  (ബി) പുതുക്കാനാവാത്തവ: – കൽക്കരി, പെട്രോൾ മുതലായവ
- പാഴ്‌വസ്തുക്കളെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു.
- ജീവൻ നിലനിർത്തുന്നു
- ഭൂമിയിൽ സൗന്ദര്യാനുഭൂതിയൊരുക്കുന്നു.

താങ്ങാനുള്ള ശേഷിയും ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ള ശേഷിയും

താങ്ങാനുള്ള ശേഷി എന്ന് പറയുന്നത് പരിസ്ഥിതിയും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനുള്ള ശേഷിയാണ്. ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ള ശേഷി എന്നു പറയുന്നത് ജീർണ്ണിക്കുന്നതിന് ഉൾകൊള്ളുവാനുള്ള പരിസ്ഥിതിയുടെ ശേഷിയാണ്.

പാരിസ്ഥിതിക ഭീഷണികൾ

(എ) വായു മലിനീകരണം

വ്യവസായവൽക്കരണം, മോട്ടോർ വാഹനഉപയോഗം വനനശീകരണം മുതലായവ

(ബി) ജല മലിനീകരണം

- ഖര മാലിന്യങ്ങൾ കുന്നുകൂടൽ
- വ്യവസായ മാലിന്യങ്ങളുടെ ഒഴുക്ക്
- രാസവസ്തുക്കളുടെയും കീടനാശിനികളുടെയും അമിത ഉപയോഗം

(സി) ആഗോളതാപനം

- ഹരിതഗൃഹവാതകങ്ങളുടെ നിരന്തര വിസർജ്ജനംമൂലം ഭൗമാന്തരീക്ഷത്തിലെ ശരാശരി താപനില വാർദ്ധിക്കുന്നതിനെയാണ് ആഗോളതാപനം എന്ന് പറയുന്നത്.
- കാരണങ്ങൾ
  1. വനനശീകരണം
  2. കുഴിച്ചെടുക്കുന്ന ഇന്ധനങ്ങൾ കത്തിക്കുന്നത്
  3. കാർബൺ ഡൈ ഓക്സൈസ്, കാർബൺ മോണോക്സൈഡ് എന്നിവയുടെ പുറം തള്ളൽ
  4. വ്യാവസായികവൽകരണം

ഫലങ്ങൾ

- കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം
- ജൈവ വൈവിധ്യം നഷ്ടപ്പെടുന്നു
- ധ്രുവത്തിലെ മഞ്ഞ് ഉരുകുന്നു
- സമുദ്രത്തിലെ ജലനിരപ്പ് ഉയരുകയും വെള്ളപ്പൊക്കത്തിന് കാരണമാവുകയും ചെയ്യുന്നു.

(ഡി) ഓസോൺ ശോഷണം

- ക്ലോറോ ഫ്ളൂറോ കാർബണുകൾ (CFC) പോലുള്ള കാർബൺ സംയുക്തകങ്ങളുടെ അമിതമായ ഉപയോഗം മൂലം അന്തരീക്ഷത്തിലെ ഓസോൺ പാളിയ്ക്ക് സംഭവിക്കുന്ന നാശമാണ് ഓസോൺ ശോഷണം.
- **കാരണങ്ങൾ**
  - വ്യവസായികവൽകരണം
  - CFC, HCF എന്നിവയുടെ അമിത ഉപയോഗം.

    ഉദാ: ഫ്രിഡ്ജിന്റെ അമിത ഉപയോഗം – ACയുടെ അമിത ഉപയോഗം

ഫലങ്ങൾ

- ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ അപചയം
- അൾട്രാ വയലറ്റ് രശ്മികൾ ഭൂമയിലേക്ക് എത്തുന്നു.

(ഇ) മണ്ണിന്റെ അപചയം

- കാരണങ്ങൾ
  - വനനശീകരണം
  - വനഭൂമിയുടെ കൈയ്യേറ്റം

- പ്രകൃതിക്ഷോഭം
- രാസവസ്തുക്കളുടെയും കീടനാശിനികളുടെയും അമിത ഉപയോഗം
- മണ്ണൊലിപ്പ്
- കാട്ടുതീ

ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതിയുടെ അവസ്ഥ

- ധാരാളം പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ
- നൂറോളം നദികളും ധാരാളം പോഷകനദികളും
- ഇടതൂർന്ന വനങ്ങൾ
- ഉയർന്ന ധാതുസമ്പത്ത്
- ദീർഘമായ കടൽതീരങ്ങൾ
- അനേകം മലനിരകൾ
- ഡക്കാൻ പീഠഭൂമിയിലെ കരിമണൽ

ചിപ്പ്കോപ്രസ്ഥാനം

ഹിമാലയമലനിരകളിലെ വനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു ലക്ഷ്യമിട്ട ഒരു പ്രസ്ഥാനമാണിത്. സുന്ദർലാൽ ബഹുഗുണയാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചത്.

അപ്പികോ പ്രസ്ഥാനം

ചിപ്പ്കോ പ്രസ്ഥാനത്തിന് സമാനമായ മറ്റൊരു പ്രസ്ഥാനം കർണാടകത്തിൽ രൂപം കൊണ്ട് അതാണ് അപ്പികോപ്രസ്ഥാനം.

ക്യോട്ടോ പ്രോട്ടോകോൾ

ആഗോളതാപനമെന്ന പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനായി 1997-ൽ ജപ്പാനിലെ ക്യോട്ടോവിൽ ചേർന്ന കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനസമ്മേളനത്തിൽ ഒപ്പുവെച്ച കരാറാണ് ക്യോട്ടോ പ്രോട്ടോക്കോൾ.

സുസ്ഥിര വികസനം

ഇതൊരു പ്രകൃതിസൗഹൃദവികസനമാണ്.

UNCED യുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ

''ഭാവിതലമുറകൾക്ക് അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാനുള്ള ശേഷിയ്ക്ക് വിഘാതമാകാത്തവിധത്തിൽ ഇന്നത്തെ തലമുറയുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്ന വികസനം''

സുസ്ഥിരവികസനത്തിനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ

- ഊർജ്ജത്തിന്റെ പാരമ്പര്യേതര ഉറവിടങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ

പാരമ്പര്യഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകൾ പുനർസ്ഥാപിക്കുവാൻ കഴിയാത്തതും പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ്ദവും അല്ല. ആയതിനാൽ പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകളായ കാറ്റ്, സൂര്യപ്രകാശം മുതലായവ ഉപയോഗിക്കുക.

- ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ LPG യുടെ ഗോബർഗ്യാസും എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുക

വനനശീകരണം, വായുമലിനീകരണം എന്നിവ ഒഴിവാക്കാൻ ഗ്രാമങ്ങളിൽ LPG യും ഗോബർഗ്യാസും ഉപയോഗിക്കുന്നത് ശീലമാക്കുക.

- നഗപ്രദേശങ്ങളിൽ C.N.G. ഉപയോഗിക്കുക - CNG യുടെ ഉപയോഗം വായു മലിനീകരണം കുറക്കും
- സൗരോർജ്ജത്തിന്റെ ഉപയോഗം കൊണ്ടുവരുക.- ഇത് പ്രകാരം ഊർജ്ജം ഫോട്ടോ ഓൽട്ടായിക് സെല്ലുകൾ വഴി സംഭരിക്കുന്നു.
- കാറ്റിൽ നിന്നുള്ള ഊർജ്ജം
- ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾക്ക് മുൻഗണന
- പരമ്പരാഗത അറിവുകളും പ്രയോഗങ്ങളും
- ജൈവ കമ്പോസ്റ്റും ജൈവകീടനിയന്ത്രണവും
- ജൈവകൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ

ജൈവകൃഷി

രാസവസ്തുക്കളോ കീടനാശിനികളോ ഉപയോഗിക്കാതെ തീർത്തും പ്രകൃതിദത്തമായ രീതികൾ ജൈവവളങ്ങളും ജൈവകീടനാശിനികളും ഉപയോഗിക്കുന്ന കൃഷി രീതിയാണിത്.

ഗുണങ്ങൾ

- പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ്ദം
- പരിസ്ഥിതിയുടെ സന്തുലിതാവസ്ഥ നിലനിർത്തുന്നു
- ഉയർന്ന പോഷകമൂല്യം
- ഉയർന്ന കയറ്റുമതി മൂല്യം
- തൊഴിൽ അധിഷ്ഠിതമാണിത്

ദോഷങ്ങൾ

- വിളവ് കുറവായിരിക്കും
- പെട്ടെന്ന് നശിക്കുന്നു
- കീടബാധ കുടുതലായിരിക്കും

Chapter 10

Comparative Experience of India and Her Neighbors

1. ഇന്ത്യ, ചൈന, പാക്കിസ്താൻ എന്നിവിടങ്ങളിലെ വികസന തന്ത്രങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുക.
   - മൂന്നു രാജ്യങ്ങളും പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി.

     പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ

     ഇന്ത്യ - 1951

     ചൈന - 1953

     പാക്കിസ്താൻ - 1956
   - സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ പ്രധാന പങ്ക് സർക്കാരിനായിരുന്നു.
   - സാമ്പത്തിക പരിഷ്ക്കരണം (ഉദാരവൽക്കരണം) നടപ്പിലാക്കി.
   - ഒരുപോലെയുള്ള വളർച്ചാനിരക്കാണ്.
2. കൃഷിക്ക് കമ്മ്യൂൺ സമ്പ്രദായം നടപ്പിലാക്കിയ രാജ്യം - ചൈന
3. Great leap forward (കുതിച്ചുചാട്ടം)
   - 1958 ൽ ചൈന വ്യവസായവൽക്കരണത്തിനായി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി.
   - കാർഷിക മേഖലയിൽ നിന്നും വ്യവസായമേഖലയിലേക്കുള്ള കുതിച്ചുചാട്ടം.
4. ചൈനയിൽ നടപ്പിലാക്കിയ പ്രധാന പരിഷ്ക്കാരങ്ങൾ.
   - കമ്മ്യൂൺ സമ്പ്രദായം ഒഴിവാക്കി ഉത്തരവാദിത്വരീതി നടപ്പിലാക്കി.
   - സ്വകാര്യ സംരംഭകർക്ക് ബിസിനസ്സിൽ മൂലധനനിക്ഷേപം നടത്താൻ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകി.
   - വിദേശമൂലധന നിക്ഷേപത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ഇതിനുവേണ്ടി പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലൾ (SEZ) സ്ഥാപിച്ചു.
   - ഒരു കുട്ടി സമ്പ്രദായം സ്വീകരിച്ചു.
5. പാക്കിസ്താൻ സ്വീകരിച്ച സാമ്പത്തിക തന്ത്രം.
   - സമഗ്രമായ പ്ലാനിങ്ങും, മിശ്ര സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയും സ്വീകരിച്ചു.
   - ദേശീയ വ്യവസായങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ 1970 ൽ ചില വ്യവസായങ്ങളെ ദേശസാൽക്കരിച്ചു.
   - 1980 ൽ സ്വകാര്യവൽക്കരണം കൊണ്ടുവന്നു.
   - വിദേശ മൂലധന നിക്ഷേപത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. പ്രത്യക്ഷ നികുതി കുറച്ചു.

താരതമ്യ പഠനം

- ജനസംഖ്യാ വളർച്ചാനിരക്ക് കൂടുതൽ പാക്കിസ്താനിൽ.
- ജനസാന്ദ്രത കൂടുതൽ ഇന്ത്യയിൽ.
- സ്ത്രീ-പുരുഷാനുപാതം കൂടുതൽ പാക്കിസ്താനിൽ
- ജി.ഡി.പി. വളർച്ചാ നിരക്ക് കൂടുതൽ ചൈനയിൽ.
- കൃഷിയെ ഏറ്റവുമധികം പേർ ആശ്രയിക്കുന്നത് ഇന്ത്യയിൽ.
- വ്യവസായ മേഖലയിൽ ഏറ്റവുമധികം പേർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നത് ചൈനയിൽ.
- പോഷകാഹാരക്കുറവുള്ള ജനങ്ങൾ കൂടുതൽ ഇന്ത്യയിൽ.
- ശിശുമരണനിരക്ക് കൂടുതൽ പാക്കിസ്താനിൽ

എന്താണ് HDI?

ഒരു രാജ്യത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ കാണിക്കുന്ന സൂചികയാണിത്.